

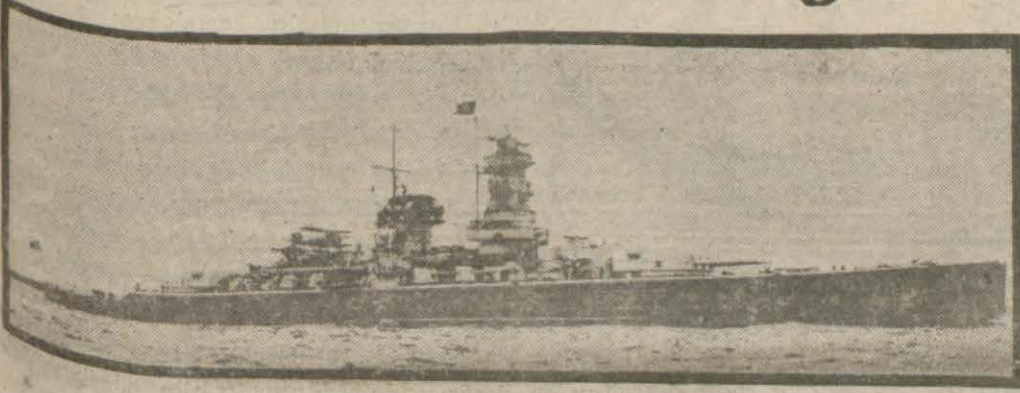
**Graf Spee,, yi 6 İngiliz gemisile
Dunkerker kruvazörü bekliyor**

Mühlet bitti

**Roma radyosu ikinci ceb
kruvazörünün de harbe
iştirak edeceğini bildiriyor**

Graf Spee'nin makineleri işleme başladı

**Büyük deniz harbi
merakla bekleniyor**

Graf Spee'nin son bir resmi

Londra, 16 (Hususi) — Cenubi Afrika limanlarını ziyaret etmekte olan «Re-nown» safi harp kruvazörüne «Arc Ro-

**İtalyanın Balkanlara karşı
takib ettiği siyaset**

**Ciano İtalyanın harici siyaseti
hakkında bir nutuk söyledi**

Roma 16 — Façyolar ve Korporas-yonlar meclisinde Duçe'nin, hükümet erkânının ve tribünleri dojduran mu-

**İstanbulda vilâyet
ve belediye teşkilâtı
birbirinden ayrılacak**

**Şhrin işlerine bakmak üzere belediye meclisinin
intihabı ile belediye reisliği ihdas edilecek**

Belediye teşkilâtı kanununda ehem-miyetli tadilat yapılacağı haber alın-mıştir. Dahiliye Vekâletinde teşkil edi-mektedir.

Haber aldığımız göre belediye teşkilâtı kanununa İstanbul şehri hakkında müzekere maddeler ilâve edilecektir. Şehri-bara alınarak İstanbulda Vilâyet ve Be-ayrı ayrı Vilâyet ve Belediye meclisleri teşkilî belediye teşkilâtı kanununda ya-pılacak tadilatın esaslı maddelerini iht-i-va etmektedir.

İstanbul valisine geniş salâhiyet veri-lecek, şehrin beledi işlerine bakmak üze-re Belediye Meclisinin veya Dahiliye Ve-kâletinin intihabı ile Belediye Reisliği ihdas edilecektir.

Vali, teşrifat işleriyle meşgul olacak. u-mumî direktifler verecektir. Belediye reisi, valinin vereceği umumî mahiyette-

Vali Lâtfi Kırdar

Millî Şef Sivasta

Erzincan, 16 (A.A.) — Reiscüm-hur İsmet İnönü dün saat 13 te Erzincana muvasalat etmiştir. Şehir baştan aşağı bayraklarla ve taklar-la süslenmiştir. Millî Şef hükümet konağı, ordu müfettişliği, Halkevi ve Belediyeyi ziyaretten sonra ya-ya olarak halkın sonsuz tezahürleri arasında Erzincan çarşısını gezmiş, birçok dükkânları uğruşarak Erzincan'ın iktisadî hayatı ile alakadar olmuş, yeni yapılmakta olan hali gezmiştir. Saat 18 de Orduevinde şereflerine verilen danslı çaya gitmiştir. Erzincan halkı büyük sevinç içindedir.

Erzincan, 16 (A.A.) — Reiscüm-hur İsmet İnönüyü hâmil bulunan hususî tren Erzincandan saat 8 de Sivasta müteveccihen hareket etmiştir. (Devamı 8 inci sayfada)

Tasni edilmiş bir haber

Moskova, 16 (A.A.) — D. N. B. ajansı bildiriyor:

Essen'de çıkan National Zeitung gazetesinin Moskovadan öğrendiğine göre, Moskovada neşredilen ve Sovyet Rusya radyosile de verilen bir haberde, Türk - İngiliz - Fransız paktının, Türkiyede (Devamı 3 üncü sayfada)

Mahpusların yiyecek bedelleri

**Yeni kanun lâvihası Millet
Meclisine sevk edildi**

Ankara, 16 (Hususi) — Ceza evleriyle mahkeme binaları inşası karşılığı olarak alınacak harçların veya mahkûmlara ö-

Menemencioğlu Londra radyosunda bir hitabede bulundu

İngiltere ile ticarî ve malî müzakerelerde bulunmak üzere Londraya gitmiş olan heyetimizin reisi, Hariciye Vekâleti Umum Kâtibi Numan Menemencioğlu, dün akşam Londra radyosunun türkçe neşriyat servisinde bir hitabede bulunarak, ezcümle şunları söylemiştir: (Devamı 8 inci sayfada)

Finler 2 büyük taarruzu püskürttüler

Bir Rus muhribi battı

**Finlere göre son muharebelerde
Rusların zayıtı 10 bin kişi**

Helsinki'nin bombardmanı esnasında harab olan muazzam bir bina

Helsinki, 16 (16 Kânunuevvel Finlân-diya tebliği) — Kareli berzahında Paipali nehri üzerinde mühim Rus kuvvet-

Boşanmalar hakkındaki yeni lâyihanın Meclise sevkinden vazgeçildi

Ankara, 16 (Hususi) — Adliye Vekâleti medenî kanunumuzun boşanma hükümlerinde yapılacak değişikliğe dair hazırladığı lâyihayı Başvekâlete takdim etmiş idi. Öğrendiğimize göre bu lâyihanın Meclise sevkinden sarfınazar edildiğinden Vekâlet lâyihayı Başvekâletten geri almıştır.

Ma'ûmdur ki, bu lâyiha, boşanma hükümlerinde bazı tadiller yapılmasını ve kolaylıklar temin edilmesini iltizam eylemekte idi.

**Boşanmalar niçin çoğalıyor,
kabahatli kadın mı, erkek mi?**

Kadınlar nihayet hücuma geçtiler

**Bir kadın okuyucunun feryadı: "Bu erkeklerde hicab
ve insaf denen şeylerin zerresi yok!"**

● **Melâhat (İstanbul Gümrükleri Başmüdürlüğünde):**

«Son Posta» da açılan sayanı dikkat anketi, avukatları-mızdan birinin ver-diği cevap, bütün kadınlar gibi beni de pek ziyade mü-teessir etmiş bulunuyor. Müsaade e, dersiniz, hem an-kete, hem de değerli avukata cevap ver-mek istiyorum.

Okuyucularımızdan bir rica

Ankete cevap yollayacak kadın ve erkek okuyucularımızdan kâğıdın yalnız bir tarafına yazmalarını ve zarfın üzerine de (Anket) kelimesini ilâveyi unutmamalarını rica ederiz.

Ben bir Türk avukatının, Türk kadını bir meslek sahibi olan bir erkek, ağzunu bu kadar hakir ve düşük göreceğini lûlûğü yüzünden zengin olsun, parası çok asla aklıma getirmezdim. İnsan etrafını

(Devamı 8 inci sayfada)

Hergün

Madalyanın bir tarafı ve Öteki tarafı

Ekrem Uşaklıgil

Finlandiya murahhası Milletler Cemiyetinin en ateşli bir celsesinde:

«Ateş ve ölüm yağmuru altındayız. Bu dakikada medeni dünyadan göreceğimiz yardım sadece cesaret verici cümlelerden mi ibaret kalacak?» demişti.

Milletler Cemiyeti elinden gelebilene yaptı. Bu dakikada Rusya Cemiyetini çıkarılmış, Cemiyetin her üyesi de Finlandiyaya mümkün görebilecekleri her yardımı yapmağa davet edilmiştir. Buna rağmen Finlandiya murahhası sorduğu suale müsbet bir cevap almış sayılamaz. Cemiyetin verdiği karardan umumî bir netice çıkması da beklenemez.

★

Finlandiya hâdisesinde Rusyaya karşı en büyük infial Rusyaya en uzak olan cenubî Amerika hükümetleri gösterdiler. Harb sahası ile aralarında Okyanus vardır. Mukabele göremezler. Fakat fiilen yardım etmeleri de mümkün değildir. Finlandiyaya en faydalı, en kolay ve en müessir yardımı yapabilecek vaziyette olanlar şüphe yok ki en yakın komşularıdır. Onların ise nazık bir durumda buldukları meydandır.

★

Finlandiya ile İskandinav devletleri arasında sıkı bir iş birliği vardır. Menfaat birliği vardır. Bu iş ve menfaat birliği o derece ileri götürülmüştür ki, Rusya ile Finlandiya arasında ihtilaf çıktığı zaman Finlandiyanın Rusyaya vereceği cevap İskandinav devletleri ile birlikte tesbit edilmiştir. Hatta en son dakikada Finlandiyanın Rus ultimatomuna verdiği cevap onların fikri alındıktan sonra yollanmıştır. Bu vaziyette Finlandiyanın uğradığı tecavüzür. İskandinaviyada şiddetli bir reaksiyon yapması beklenebilirdi. Bu reaksiyonu hakikaten gördük. Nümayişler yapıldı, mitingler yapıldı, nutuklar söylendi, iane defterleri açıldı, seyyar hastaneler yollandı. Fakat her şiddetli reaksiyonu bir gevşeme takip eder. Son günlerde İskandinaviyada bir gevşeme görüldü. Hatta İsveçte kabine değişince yenisinin Finlandiyada hayli sukut doğurduğu söylendi. Milletler Cemiyetinin kararını tasvib eden azaltesine bakınız İskandinaviyalıları Rusya ile hemhudud olan diğer küçük devletlerle birlikte müstenkifler arasında görürsünüz.

★

Cenubî Amerika devletlerini birakalım. Rusya ile hemhudud olan küçük devletleri bırakalım. Finlandiyaya beklediği yardımı yapabileceklerin başında sadece İngiltere ile Fransa kalır. Fakat bu iki devletin yardımları ne dereceye kadar yapılabilir ve siyasî sahada ne gibi akisler doğurur? Bu iki soru başlıbaşına birer tetkik mevzuudur.

Londra radyosu Milletler Cemiyetinde verilen karardan çok evvel söylemişti:

«Finlandiyaya yollanmış olan tayyarelerin Amerikadan satın alınmış, İngiltereden transit olarak geçmiş olduklarını söyleyenler vardır. Tashih edelim: Bu tayyareler doğrudan doğruya ve tamamen İngiliz mamulâtından demirler» demişti.

Milletler Cemiyetinin kararından sonra bizzat İngiliz Başvekili de şu haberi verdi:

«Finlandiyaya ilk parti olarak bir kısım tayyare yolladık. Bu ilk partiyi diğerleri takip edecek, ayrıca harb levazımı da yollanacaktır.»

Bu İngilterenin kararıdır. Bu kararın İngiltere ile her sahada iş birliği yapmış olan Fransanın mümasil bir kararı da takip edebilir. Fakat yardım bundan mı ibaret kalacak? Tayyare ve harb levazımı sevkine mütehasıs yollanması da inzımam eder mi, etmez mi? Bu sahada henüz söylenmiş bir söz yoktur. Suale müsbet cevap verildiği takdirde Finlandiyada İspanya harblerinin bir benzeri başlayabilir. Ve bu başlangıç daha geniş harblerin ilk safhası olabilir. Dün gece bir rad.

Resimli Makale:

≡ Kötü huyunu bilmiyenden kork ≡

Kadın, erkek her insanın kendisine göre bir gizli günahı, bir gizli hırsı, zâfi veya kötü huyu vardır. Aralarındaki fark hastalıklarını bilip bilmediklerinde, saklamaya muvaffak olup olmadıklarındadır.

Hastalığını bilen insandan korkma, saklamaya çalışandan da fazla endişe etme, hastalığını bilen tedavisinin yolunu da arar, hastalığını saklayan ise kötü huyunun tesiri altında kalma vakti bulamaz. Kendi kendini bilmiyenden kork.

SÖZ ARASINDA

Finlandiyada Harb eden İsveçli tayyareci

Meşhur İsveçli tayyareci Karl von Rosen, Sovyetlere karşı harbetmek üzere Finlandiya ordusuna gönüllü yazılmıştır. Tayyarecinin teyzesi, Feld Mareşal Göringin ilk karısı idi. Burada kendisini annesi ve babasıyla birlikte görüyorsunuz.

Papanın naibi

Papa, On İkinci Pi, Vatikanda yapılan bir gizli celsede mümessilini seçmiştir. Bu zat Kardinal Lauri'dir. Kardinal Lauri Papa naibliğini yapacak, On İkinci Pi öldüğü zaman da, yeni papa'ın intihab edilinceye kadar papalık işlerini idare edecektir.

Hitlerin bir rekoru

Paris - Soir gazetesine göre, Hitler nutuklarında «ben» kelimesini kullanmak bakımından dünya rekorunu kırmıştır. Çiçeron meşhur nutkunda topu topu iki kere «ben» demiş, halbuki Hitler bir Eyül nutkunda 78 kere «ben» kelimesini kullanmıştır.

yo haberinden öğrendik ki Amerikada siyasî mehafil şimdiden bu ihtimali ufukta teressüm eder görmeye başlamışlardır. Bununla beraber biz bu ihtimali pek yakın görmiyenlerdeniz. Rusya Lehistanın yarısını aldığı zaman harekete geçmek zamanının gelmiş olduğunu sanan İngilterenin şimdi ihtiyat ve teenni yolunu bırakması, Sovyet Rusyanın da tehlikeli bir maceraya girişmesi beklenemez. Harb sahasının genişlemesi için daha başka hâdiselerin de çıkması, daha doğrusu önüne geçilmez hal alması lâzımdır.

Ekrem Uşaklıgil

Hergün bir fıkra Ben eskidim mi?

Birkaç gün evvel yeniden bir kız kardeşi dünyaya gelen beş yaşındaki kız çocuk annesine:

- Anne, dedi, bana bir oyuncak bebek alsana!
- Kızım senin bir bebeğin var ya!
- Öyle amma bir tane daha istiyorum.
- O eskidi mi ki bir tane daha istiyorsun?

Çocuk düşündü:
— Anne, dedi, ben eskidim mi ki, sen kendine benden başka bir bebek daha aldın?

Bir deniz faciasının yeni anlaşılan sebebi

Geçen yaz ortalarında dalma tecrübeleri yapan Thetis adındaki İngiliz tahtelbahirinin suya daldıktan sonra bir daha görünmediğini, nihayet 99 tayfasile birlikte, sulara gömülü kaldığını hatırlarsınız. Uzun çalışmalarından sonra Thetis yüzdürülmüş, ve mütehassısların yaptıkları tahkikat ve tetkikat neticesinde denizaltı gemisinin bir kapının ve bir de valv'ın açık kalması yüzünden geminin içine su dolmasından dolayı battığı anlaşılmıştır.

Bu feci kazadan ancak 4 kişi kurtulabilmişti.

Doroti Lamur ve saç'arı

Yeni bir filmde rol alan Doroti Lamur ile, çalıştığı kumpanya arasında bir ihtilaf çıkmış ve cici yıldız filmi yarıda bırakmıştır. Sebeb de, kumpanyanın kendisine uzun siyah saçlarını kestirmesi hususunda ısrarda bulunmasıdır. Doroti Lamur ise bu uzun saçlarının âdeti bir nevi «alâmeti farika» haline geldiği ve kendisine şöhret temin eylediği iddiasındadır.

Doktor Şaht

Amsterdamdan haber verildiğine göre, Hitler, Dr. Şahtı tekrar malî işlerin başına geçmesi hususunda kandirmaya çalışmaktadır.

İngiliz harb Gemisinin Uğurlu kedisi

İngiliz zırhlılarından birinin uğurlu bir kedisi vardır. Tayfalar gibi; bir hamı, hattaniyesi ve saati olan bu kedi, resimde gördüğümüz veçhile istirahat etmesini pek sever.

İsveçli'er ve alkol

İsveçte alkol devlet inhisarına tâbi bulunmaktadır. Bu inhisarın doğru olup olmadığı münakaşa edilmektedir.

Malûm olduğu üzere İsveçte ne şarab, ne de bira yapılmaktadır. İsveçte yalnız patates ve buğdaydan bir nevi alkol yapılmaktadır.

İsveçte alkol devlet inhisarı vaz'ı şu sebebden ileri gelmiştir:

Bir müddet evvel İsveçte içki iptilâsı o dereceye bulmuştur ki kadınlar bile kiliselere giderlerken dua kitapları içinde alkol şişeleri taşırlar. Bu yüzden kiliselerde sarhoşların sayısı da çoğalmış...

Şimdi 1919 da kabul ve tasdik edilmiş olan kanunun lâg'ı talep edilmekte dir.

İçlerinde birçok âlim bulunan İsveçlilere göre alkol kudret ve kuvvete hiç hâle getirmezmiş!..

Bir Nazi profesörü

Münih'teki Alman akademisinin reisi Karl Haushofer isminde mütekaid bir orgeneraldir. Genç aristokratlardan müteşekkil olan Alman talebesine coğrafya ve dünya siyasetine dair Nazi noktai nazarını tedit eder.

Haushofer istediği zaman telefonda Ribbentrop'la konuşur. Hess onun âzâd kabul etmez müridlerinden biridir.

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Bir arkadaşımızın başmakalesinde şu satırları okuduk: «İnsan kalbini bir emme basma tulum baya benzetiyorlar; göğsümüzün içerisine yerleştirilmiş olan bu tulumba vücudumuzda kanın deveranını temin için faydasız kuvvet sarfeder.

Acaba vasatî hayatta olan bir insanın doğduğu günden itibaren ölüncüye kadar kalbinin sarfettiği kuvvet toplanmış olsa ne eder? Fizyoloji âlimleri bunu hesap etmişler; böyle

bir kuvvetin Paristeki Eyfel kulesini yerinden kaldıracak derecede muazzam bir enerji kütlesi teşkil ettiği neticesine varmışlar, yalnız başına bir kalb bu kadar büyük bir kuvvet kaynağı olursa bir insanın elleri, ayakları, kafası ve diğer uzuvları ile bütün bir ömür müddetince sarfettiği kuvvetlere göre ne müthiş bir enerji kaynağı olduğu tahmin edilebilir; böyle bir insan bir Eyfel kulesini değil, yüzlerce Eyfel kulesini yerinden oynatacak bir kuvvet demektir.»

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Sözün kısası

Yerli malı

E. Ekrem Talu

Yerli malı kullanmak bahsinde millî şuurumuz meşrutiyetin ilk senesinde uyandı. Osmanlı imparatorluğunun, daha doğrusu Osmanlı milletinin o zayıf fakat ne olursa olsun ileri hamlesine ket vurmak için Avusturya Avrupanın elebaşısı mevkiine geçmiş o vakte kadar ismen bize merbut bulunan Bosna-Herseg'i birdenbire kendi topraklarına ilhak edivermiştir.

O tarihte başımızda fes giyerdik ve fes Avusturyada yapılıp, oradan gelirdi. Avusturyanın haksız hareketini protesto maksadile, Avusturya mallarına ve bu meydana fese karşı boykotaj ilan edildi. Bu kelimeyi yeni işitiyor, mânâsını bilmiyorduk. Hareketi idare eden fes tacirleri o mânâyı bize öğrettiler. Aynı zamanda da, afazozlanan Avusturya fesinin yerine yerli malı keçe külâh giyer olduk. Lâkin bu uzun sürmedi. Bosnanın gaspı ile aramızda barış görüşü oldu ve tekrar Avusturya feslerine avdet ettik.

Yerli malı kullanmak cereyanı ikinci defa Umumi Harbde başgösterdi. Bu sefer iş daha ciddi ve daha samildi. Bin çok eşya hariçten memleketlere gelmez, girmez olmuştu. Diriler elbiselik kuşmaş bulamıyor, ölüler kefesiz gömülüyordu. O senelerde doğan neslin bünyesine tesir eden süpürge tohumundan yapılmış ekmekle o tarihte ülfet ettik.

Yerli malını seve seve kullanacak değildik. Lâkin bulursak.. bulamıyorduk. Osmanlı imparatorluğu, asırlarca; milletini istikbalini ihmal ettiği gibi; yurdum iktisadî istikbalini de asla düşünmemişti. Bütün ihtiyaçlarımız bakımından başka memleketlerin esiri bulunuyorduk. Bu sebeble, içimizdeki; yerli malı kullanmak işiyakı kupkuru; Cümhuriyetin kurtaracağı ve feyz verici devrine kadar sürdü.

Bugün, bir harbe katılmak ızdırat karşısında bulunsak bile süpürge tohumundan mamul ekmeği bir daha görmiyeceğiz. Mübarek Anadolumuz bir uçtan öbür uca bereketli bir ambar harlındedir. Ekmeklik unumuzu Amerika'dan getirten bizler, şimdi harice buğday satıyoruz. Millî fabrika ve tezgâhlarımız, kabiliyetli ve başarılı ellerde ihtiyaclarımızın yüzde seksenini karşılayacak mamulât ve masnuat yetiştiriyorlar. Adımı iftiharle andığımız «Sümerbank» gibi şuurla ve muayyen bir gave ile çalışan millî müesseselerimiz hakikaten az zamanda iğnemizden iboljimize kadar her şeyimizi temin etmişlerdir. Millî fabrika ve tezgâhlarımız da Türk işçisinin emeği ve yüzdelerinden ziyadesi Türk iptidai maddelerle yapılan kumaşlarımız, kunduralarımız; dokuma; basma; ev eşyası ve levazım yabancı illerden gelen emsaline hatta bazan faik bir nefasettedir. Ve bunların daha da ilerlemesi halkımızın göstereceği râğbete bağlıdır.

Yerli malı kullanmak vatana hizmettir; vatanın refahına iştiraktır. Bu zamanda, en ileri milletler yerli malı kullanmayı bir izetti nefis meselesi saymışlardır. Hepsinden hassas olan Türk izzeti nefsi de bu meselede aynı hassasiyeti göstermelidir. Bu; fazla olarak bizi bugünkü âli mevkie yükselten müstakdeds rejime karşı bizim için bir millî net borcudur.

E. Ekrem Talu

TAKVİM

BİRİNCİKÂNUN

Rumi sene 1355	17	Arabi sene 1358
Birincikanun 4	Resmi sene 1939	Kasım 40

PAZAR

GÜNEŞ		Zilkade		İMSAK	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
7	18	5	42	5	48
2	86	12	51	12	51
Öğle		İkinci		Akşam	
S.	D.	S.	D.	S.	D.
E.	12	19	14	80	13
V.	7	28	9	48	1

TELGRAF HABERLERİ

Maynlere çarparak batan gemilerin sayısı günden güne artıyor

Şimal denizinde yeniden iki petrol gemisi ile Yunan, İsveç, Norveç gemileri battı

Londra, 16 — İdaho vapurunun kap-tanı gazetecilerle yaptığı beyanatta bu sabah kendi vapuru ile Holfoad vapuru on mil mesafe ile giderken aynı zaman-da maynlere çarparak battıklarını söylemiştir. Holfoad daha evvel batmıştır. Aşağı katlarda kalan bir tayfa boğulmuş-tur.

Bir Yunan vapuru daha battı

Londra, 16 (A.A.) — Atlantikte bir mayne çarparak veya torpillenerek ba-tan 5217 tonluluk Germaniea Yunan vapurunun bütün mürettebatı kurtarılmıştır.

Bir Norveç vapurunun akıbeti

Oslø, 16 (A.A.) — Norveç bandıralı 1674 tonluk Fenja vapuru, İskoçya açığında bir mayne çarparak batmıştır. Mürettebatı 18 kişi idi. Bir flika bulunmuş-tur. Flikada ancak iki cesed vardı.

"Graf Spee,, yi 6 İngiliz gemisi ile Dunkerkr kruvazörü bekliyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

na gelerek, «Graf Spee» nin çıkmasını beklemekte olan İngiliz kruvazörlerine iltihak etmişlerdir. Bunların sayısı şimdi altıya çıkmıştır.

Fransızların «Dunkerkr» kruvazörü de aynı mevkie vâsil olmuştur.

İkinci ceb kruvazörü

Diğer taraftan bu akşam Roma radyo-mundan verilen bir habere göre «Graf Spee» nin eşi olan «Admiral Scheer» Alman ceb kruvazörü de, Montevideo su-larına müteveccihen hareket etmiştir.

«Admiral Scheer», İngiliz kruvazörle-ri «Graf Spee» arasında cereyanı mu-hakkak sayılan muharebeyi münasib me-safeden takib ederek, müdahalesinin fay-dalı olabileceği takdirde kendisi de mu-harebeye iştirak edecektir.

Montevideo'dan alınan haberlere göre Alman bahriyeli'leri «Graf Spee» nin ta-miratına hararetle devam etmektedirler. Maahaza bu hususta fazla güçlüklerle karşılaşmaktadırlar. Çünkü Nazialeyhtarları olan Paraguaylı gemi işçileri, tamarata yar-dım etmeği reddetmişlerdir.

Geminin yarın sabah (bu sabah) li-manı terketmesi muhtemeldir.

Makineler işlemeğe başladı

Montevideo, 16 (A.A.) — Graf Von Speenin tamaratı dün bütün gece olduğu gibi bugün bütün gün de hummalı tarz-da devam etmiştir. Bu hususta birçok çe-şitli levhalar kul'anılmıştır. Son mühletin inkişasından Alman zırhlısının çıkmaya teşebbüs edip etmeyeceği merakla bekleniyor. Alman zırhlısından çok daha kuv-vetli İngiliz zırhlıları Rionun mansabını çevirmiş olduğundan böyle bir çıkış ha-reketi büyük bir çüret olacaktır.

Fenciler son verilen mühletin bütün tamirlerin yapılması için kâfi geldiğini müshade eylemişlerdir.

Alman zırhlısı mai mahruk ve tonlar-ca yiyecek almaktadır.

Londra, 16 (Hususî) — Alınan son bir habere göre, «Graf Spee» nin makineleri bu akşam çalışmaya başlamıştır.

Kara suları

Londra, 16 (A.A.) — Montevideo açık-larında cereyan eden deniz muharebesi müshahade ile Urugüayın protestosu şim-riye kadar ne İngiltere ne de Almanya-ya tevdi edilmemiştir.

Salâhiyyetkar İngiliz mehafilinde kay-dediliyor ki, son Amerika konferansında Amerikan etrafında tesis olunan bita-rif muntakayı İngiltere tanımamıştır. İn-şaat ancak üç millik kara sularını ta-nınmakta devam ediyor.

Hasara uğrayan İngiliz gemisi Buenos-Aires 16 (A.A.) — Falkland adala-rına gitmek isteyen Exeter adındaki İngiliz kruvazörü, Arjantin hükümetinden yeniden izin kadar mecrubun bir Arjantin limanında

Finler iki büyük taarruzu püskürttüler

(Baştarafı 1 inci sayfa)

ruzda bulunmuşlardır. Bu tankların 14 ü tahrib edilmiş ve dördü de hatlarımıza gelerek teslim olmuştur. Rusların taarruzları ağır zayıatla püskürtülmüştür.

Rusların Ladoga gölü şimalindeki taarruzları da akim kalmıştır.

Uzak şimal muntakasında Finlandiya kıtaatı çok faik düşman kuvvetleri karşısında geri hatlara çekilmektedir.

İle-i hareketi

Tolvajervevde kıtaatımız ilerlemeğe ve düşman malzemesi iğtinamına devam etmiş ve gece elimize 15 aded orta tank geçmiştir.

Suonoisahmide kıtaatımız dört gün süren şiddetli bir çarpışmadan sonra Soumsahm kilisesinden hududa giden yolu kesmeğe muvaffak olmuşlardır. Kıtaatımız Suomsahmi kasabasını geri aldıkları gibi düşman kuvvetlerinin bir kısmını Kiantajarvi gölünün garbına püskürtmüşlerdir.

Diğer kısımlarda vaziyette hiçbir de-ğişiklik yoktur.

Bir Sovyet muhribi batırıldı

Deniz kumandanlığı tebliğinde ezcüm-le deniliyor ki:

Orbo adalarında ve Ago sıra adaların-da cereyan eden bir müsademe esasın-da sahi' bataryamızın ateşi Gorky ti-pi bir Sovyet muhribini ehemmiyetli su-rette hasara uğratmıştır. Son dakikada alınan haberlere göre bu muhrib batmış-tır. (A.A.)

Sovyetlerin zayıatı

Helsinki, 16 (A.A.) — Taipale nehrini geçerek Mannerhaim hattına hücum et-mek isteyen Sovyet kuvvetleri son günlerde 29 tank ve birçok top kaybetmişlerdir. Finlandiya topçusu birçok nakliye dubalarını batırmıştır. Ruslar bu hücumlarda 1500 ölü vermişlerdir. Yaralı ve esir'ler de sayılırsa yalnız bu muntakada taarruz Ruslara en ağı 10 bin kişiye malolmuştur.

Ladoga gölünün şimalinde Finlandi-yalıları yaptıkları son mukabil taarruz-larda Rusların 15 tankını tahrib etmişler ve ilerlemekte bulunmuşlardır. Salmi muntakasında Finlandiyalıların mukabil taarruz ile ihata ettikleri Rus kuvvetle-rinin mevcudu belli değildir.

Finlandiya ordusu mükemmel tank dafı toplanıya malik bulunmakta ve bun-ları fevkalâde iyi kullanmaktadırlar.

Sovyetlerin te'liği

Moskova, 16 (A.A.) — Leningrad as-keri muntakası erkânı harbiyesinin tebliği:

15 Kânunuevvelde, Murmansk istika-metinde Potsamo cenubunda 60 kilometre mesafede bulunan Salmijarvi köyünü işgal ettik.

Oukhta istikametinde cepheden 129 kilometreye kadar ilerledik.

Petrozadovsk istikametinde Tepposil-ta kasabasını ve istasyonunu işgal ettik.

Kexholm istikametinde, muvaffaki-yetle ilerliyerek havanın fenalığı yüzün-den tayyare hareketi yapılamamıştır.

Sovyet or'usu

Londra 16 (A.A.) — Helsinkiden gelen haberlere göre Finlandiyanın merkezinde hareketta bulunan Sovyet kıtaatının mevcudu 750 bin tahmin edilmektedir.

Bir Fin askerine 10 Rus askerini Stokholm 16 (A.A.) — İsveç gazetelerinin Finlandiyadaki muhabirlerine nazaran Fin-ländiya kıtaatı ric'atlarını mükemmel bir tarzda yapıyorlar. İşe yarıyacak bütün köp-rüleri ve diğer şeyleri tahrib ettikten sonra müstahkem hatta çekilmişlerdir.

Bir Finlandiya askerine 10 Rus askeri isa-bet etmektedir.

Vezüv yanardağı

Napoli, 16 (A.A.) — Vesuve yanar da-ğı bu gece tekrar faaliyete başlamıştır. Yanar dağın ağzından her biri elli metre genişlikte lâl'lar akmaktadır. Maamafih şimdilik civarda bulunan halk için teh-like yoktur.

Tasni edilmiş bir haber

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Fransız kumandası altında, Sovyetler it-tikadına karşı bir ordu teşkiline dair giz-li bir maddeyi ihtiva ettiği bildirilmekte-dir. Bu ordu 400 bin Fransız, 80 bin İngi-liz ve 500 bin Türk askerinden mürekkep olacaktır.

Anadolu ajansının notu:

Bu haber tamamen tasni edilmiştir.

Garb cephesinde bir Alman taarruzu zayıatla püskürtüldü

Paris, 16 (A.A.) — 16 Kânunuevvel akşam tebliği:

Düşman saat 6,15 te Mosellein şarkın-daki postalarımızdan birine karşı taarruz etmiştir. Bir bölük kıymetinde bir mü-reze, topçu ve torpil endhatlarıle hazırlık yapıldıktan sonra harekete geçmiştir. Bu hareketi topçu ve ağır mitralyöz-lerin himayesinde yapmıştır. Taarruza uğruyan posta şiddetle mukavemet etmiş ve göğüs göğüseye bir çarpışmadan sonra düşman ağır zayıatla tardolunmuştur.

Elimizde bir miktar silâh ve mühim-mat bırakmıştır.

Düşmanın esir almaya muvaffak oldu-ğu iki askerimiz tevkif ateşimizden isti-fade ederek hatlarımıza iltihak etmiştir.

Benzin, petrol fiatlarında tebeddül yok

Ankara, 16 (Hususî) — Benzin ve pe-trol satan firmalar mümessilleri Ticaret Vekâletile temaslarını bitirerek İstanbu-la dönmüşlerdir.

Ticaret Vekâleti benzin ve petrol ile diğer alâkâli maddelerin fiatlarını tesbit etmiştir. Benzin ve petrol fiatlarında e-saslı tebeddül olmamış, yalnız motorin yağı fiatının artırılması zarurî görülmüştür.

Bunun sebebi Romanyadan gelmekte olan malların fevkalâde pahalı olmasıdır. Harbin başlamasından evvelki fiatla bu-günkü fiat arasında yüzde yetmiş beşe yakın fazlalık görülmüştür. Bu madde-lerde hiçbir suretle buhran olmaması i-çin Ticaret Vekâleti icab eden bütün ted-birleri almıştır.

Memlekette mevcut stokları Amerika ve Romanyadan gelecek olan mallar tak-viye edecektir.

Ticaret Vekâletinin tebliği

Ahkara 16 (A.A.) — Ticaret Vekâletinden tebliğ edilmiştir:

Petrol ve müstakları fiatlarının her taraf-ta yükselmekte olmasına ve Romanya piya-sasında ise fiatlar azim bar niebet dahilin-de ve mutazaman tezayüd ettiği halde son motorin hamulelerinin ancak mezkûr mem-lekette getirilebilmiş bulunmasına binaen motorin fiatlarının artırılması zarureti ha-sıl olmuş ve aşağıda yazılı azami fiatlar 15 İkkânun 1939 tarihinden itibaren tatbik mevkiine konmuştur.

1 — İstanbul, İzmir ve İskenderunda depo fiatları dökmede kilo başına 9 kuruş ve çift büyük tenekede 329,20 kuruş olarak tesbit edilmiştir.

Binaenaleyh, her yerdeki cari fiatlara: Dökmede kilo başına: 2,46 kuruş Çift tenekede: 73,80 ilâve edilmiştir.

2 — Benzin ve gazyağı fiatlarında de-ğişiklik yoktur.

Dahiliye Müsteşarının değiştirileceği ası'sız

Ankara, 16 (A.A.) — Dahiliye Vekâleti Müsteşarı Nazif Erkinin başka bir me-muriyete nakledilerek yerine Kastamonu Valisi Avni Doğanın getirileceğine dair İdam gazetesinde intişar etmiş olan ha-berin asılsız olduğunu kayda Anadolu a-jansı mezundur.

Sabaktan Sabaha

Yuvarın yapan ve yıkan

Bizim gazetenin boşanmalar hakkındaki anketi hararetle devam ediyor. Evlen-mekten umduklarını bulamayanlar derdlerini dökmek için fırsat bulmuş görü-nüyorlar. Anketi iştirak eden avukatlar da dahi olmak üzere birçok erkekler kadınlara ateş püskürüyorlar. Yuvarı yıkan onlarımı.

Hiç bir dava yoktur ki suçlusu masum olduğunu iddia etmesin. Meşhud cü-rümlerde bile suçların cürümlerini inkâr, nihayet tevîl edemez. Bir mazmunun ortaya çıkıp ta: — «Evet ben kabahatliyim. Cezama da razıyım!» dediği işitilme-miştir. Yahud enderi nadirattandır.

Hele karı koca arasında haklı ile haksız ayrımkar bir meseledir. Yalnız kadını dineseniz kendisini bir melâike, kocasını zebani gibi görürsünüz. Fakat bir de erkeği dinleyin, o tatlı dilli tazecek gözünüzde ifrit kesilir. Bu böyledir.

Erkeği, kadını, avukatı, muharriri yukarı yuvalar için mücrim arıyorlar. Kimi kadını, kimi erkeği mes'ul tutuyor. Fakat hiç hatıra gelmiyor mu ki yıkıldığın-dan bahsedilen yuvalar esasen sağlam yapılmamıştır. Eski izdivaçların harcı çok sıkı idi. Babalarımızın zamanında evlerimiz çerden, çöpten, tahtandı. Bu çü-rük binalar, hattâ mahalle mahalle çayır çayır yandı. Fakat aileler yuvaları sanki betonarme Majno istihkâmı gibi idi. Şimdi ise aksine, apartmanlarımız betonarme. Fakat içine kurulan yuvalar entipiften. Sebebi ne?

Sebebi esaslı bir icimal hâdisde değildir. Korkusu ve tehlikesi yoktur, geçici-dir.Hemen hülâsa ediverim: Türk kadını henüz yetişiyor. Yeni cemiyet haya-tına tamamiyle adapte olamadı. Hislerini tanzim edemedi. Erkeklerle arasındaki me-safeyi kapatamadı. Zahirî göreneğe bakarsak aldırız. Bu iş bir nesil işidir. Hayatı maddî cepheden görmek için biraz yol daha almamız lâzım. Düşünceleri, mizî hislerimize hâkim kılıcıya almamız, Fantaziden, görenekten, heyecandan uzaklaşmalıyız. Kabul etmeliyiz ki izdivaç aşk ve heyecan mevzuu değil, icimal bir mukavele eseri ve neticesidir. İdrak ve insiyakımızla bu hakikata vasil oldu-ğumuz anda normal aile ve cemiyet hayatına girmiş oluruz

Buchan Cahid

Siyaset ALEMİNDE

• Ölen bir cemiyet dirilemez. Bir yenisini kurmak gerekir

Yazan: Selim Raay Emec

F inlandiya ile ihdas ettiği harb va-ziyetinden dolayı Sovyet Rusya Milletler Cemiyetinden çıkarıldı. Bu ka-rara mütefakan iştirak etmesi lâzım ge-len kırk devletten dokuzu müstenkif kal-dı. Sebebi basit: Bu devletler, aleyhinde rey verecekleri devletin uzak, yakın komşularındırlar. Milletler Cemiyetinde ilti-yar edecekleri hattı hareketten dolayı başlarına bir belâ gelmesinden korktular. Etilye, sütlüye, karışmamış görünmek istedikler. Esasen bu cemiyet azasının öte-denberi bizzat kendileri ve bu kurum a-leyhindeki buna benzer durumları değil midir ki kendisinden büyük hizmet er-beklenebilecek olan Milletler Cemiyetini bugünkü anemik hale getirdi ve onu bir müze vaziyetine soktu. Milletler Cemiyeti merkezini merak edip gezen insanlara çok defa verilen malûmat şunlardır:

Cemiyet binasının işgal ettiği saha 18 bin metre murabbadır. Bu binanın 1700 kapısı vardır. Mevcud pencerelerinin sa-yısı 1650 dir. Dahil ile ve hariç ile temas etmesini temin için binden fazla telefonu vardır ve bütün bunlar meraklı ziyare-tçilerin tetkik ve müşahedesine amade tutulur. Fakat orada, herkesin, beni be-şerden bir ferd sifatiyle görmeye hakkı o-lup ta göremediği tek yer, dünya rukad-deratının görüldüğü toplantı salonudur.

Yalnız bugünkü harbin başındanberi değil, bir hayli zamandanberi cemiyetin bütün büroları faaliyetten saktıtır. Ça-lışan veya çalışır görünen tek büro bey-nelmilel fuhuşla mücadele vazifesini ü-zerine almış olandır. Fakat buna rağmen, bu çalışma, eski dünyadan yeni dünya-nın cenubuna akım akım masum ve bed-baht kadınların sevkedilmesine bir sed çekememistir.

Geçen Eylülde toplanan kontrol ko-misyonu cemiyetin bütçesini 300 milyon frank olarak tesbit etmiştir. Bu paranın mühim bir kısmı, cemiyetin daimi idare memurları tarafından maaş olarak bel'e-dillir.

Bu yüksek maaşlı memurlardan biri de Sokolin adlı zatır ki bir Sovyet teba-asıdır. Bu zat Sovyet Rusyanın cemiyet-ten ihracı kararını müteakib işine devam-ının husule getireceği garib vaziyeti idrak etmiş olacak ki evve'ki gün Ce-nevreden ayrılmak zaruretinde kalmış-tır. Fakat eski emsale istinaden kalsa idi ne lâzım gelecekti, dersem, gene verece-ğim cevab bir «hiç» tir.

Bu cemiyet fikrini ilk defa ortaya atan Amerikalı Wilson olmuştur. Amerikalıla-rın Wilsonu takib etmemeleri yüzünden Amerika cemiyet harici kaldı. Böylece de bütün dünya için örnek bir müesses e ola-bilecek olan cemiyet, ilk adımda vetim bir hale geldi. Galiba kuruluşundaki bu talihsizlikten olacak; bu cemiyet, ciddi herhangi bir işe el attı ise muvaffak ola-madı. Ona, hâlâ boyundan büyük işler söndürmek istemek, kanaatimizce hata-dır. Ölüvü olduğu yerde rahat bırakmak ve istenirse, meşhur ata sözüne uyu'arak hatırası havırla yâdedilmelidir.

Selim Raay Emec

Polonya elçiliğimizde

Ankara, 16 (Hususî) — Polonya hü-kümeti nezdindeki büyük elçiliğimiz i-kinci kâtibliğine Kemal Koç tayin edil-miştir.

Şehir Haberleri

Gıda maddeleri satan dükkânlar teftiş edildi

Bu teftişler esnasında pratik usullerle mahlut yağ yapan dükkânlara raslandı

Nebati ve hayvani gıda maddelerinin kontrol işlerine bugünlerde yeniden hız verilmiştir.

Belediye doktorlarıyla, kaymakamlar ve polis memurları semt semt anı teftişler yapmak suretile nebati ve hayvani gıdalar üzerindeki hileleri meydana çıkaracaklardır.

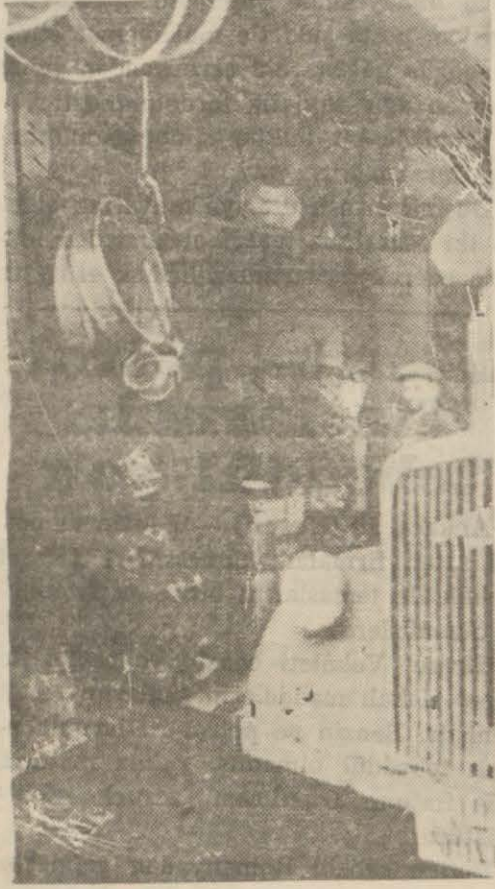
Bundan bir müddet evvel Eminönü kazası dahilinde sadeyağ imalâthanelerinde yapılan teftişlerde mahlut yağ yapanlar yakalanmış, ocakları mühürlenmişti.

Yeni teftişlerden en mühimmi dün Eminönü kazası dahilinde yapılmıştır. Polisler, belediye memurları ve doktorlar beş gruba ayrılmış, Balıkpazarındaki sadeyağ satan 25 dükkânı anı surette teftiş etmişlerdir. Bu dükkânlardan 57 numune alınmış, tahlilleri için kimyahaneye gönderilmiştir. Çünkü teftişte gayet garib bir şekilde mahlut yağ yapan dükkânlara rastlanmıştır.

Ötedenberi yumuşak ve katı vejetalin yağları, donyağı ile karıştırılarak ve içine bir miktar da Halebyağı atılarak mahlut yağ elde edilmekte idi. Bu şekilde elde edilen yağlar "sadeyağ" diye halka satılmaktadır. Geçen seferki teftişlerde mahlut yağ kavnatılan ocaklara raslanmış, bunların kullanılması menedilmiştir. Bundan sonra ocakla mahlut yağ yapanlar Balıkpazarını terketmiş, şehir kenarındaki semtlere çekilmişlerdir.

Dünkü teftişlerde sadeyağ diye satılan ve şehrin her tarafına dağıtılan mahlut yağların gayet pratik bir usulle gaz ocaklarının yardımı ile yapıldığı görülmüştür.

Bu gibi dükkân'ara giren belediye memurları gizli bir yerde gaz ocaklarının

Arama yapılan dükkânlardan biri

yakıldığı ve üzerlerinde de mahlut yağ yapan kazanların kaynadığını görmüşler, derhal faaliyeti durdurarak dükkânları mühürlenmişlerdir.

Belediye, gaz ocaklarının yardımı ile gayet pratik bir usulle mahlut yağ yapan hilebazları meydana çıkarmakta çok müşkülât çekecektir. Çünkü, bu sülle yağ yapanlar baskını evvelden duydukları takdirde derhal gaz ocaklarını yok edebilmektedir. Bu kadar basit bir usulle hileli yağ yapıldığına ilk defa raslanmıştır.

Eminönünde bir evkaf sarayı yapılacak

Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdar, Vakıflar Umum Müdürü Fahri Kiper, Belediye İmar ve Fen İşleri Müdürleri ve mütehasıs mimarların iştiraki ile dün öğleden evvel Belediye Fen İşleri Müdürlüğünde mühim bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda şehrimizin imar işlerine Vakıfların da yardım etmesi, baş gösterecek ihtilâfların İstanbul Vali ve Belediye Reisi Lütfi Kırdarla Vakıflar Umum Müdürü Fahri Kiperin müdahalesiyle derhal hallolunması kararlaştırılmıştır.

Belediye Eminönü meydanının etrafını modern binalarla süsleyecektir. Vakıflar Umum Müdürlüğüne meydanın bir köşesi verilecek, Vakıflar İdaresi bu köşeyi modern binalarla süsleyecektir. İlk olarak Vakıflar İdaresi meydanın Balıkpazarı cihetinde beş katlı bir Evkaf sarayı yapacaktır. Bu binanın meydana bakan ciheti beş katlı, Unkapanı ciheti dört katlı olarak yapılacaktır. Belediye sarayının yerini Vakıflar İdaresine beş yüz bin liraya vermeğe karar vermiştir. Vakıflar İdaresi bu yere beş yüz bin liralık bina inşa ettirecektir. Vakıflar sarayının projesi bir iki güne kadar müsabakaya arz edilecektir.

Bir sandal devrildi içindekiler denize döküldü

Evvelki gün Emirgân önlerinde bir deniz kazası olmuş, üç kişi boğulmaktan güçlükle kurtarılabılmıştır.

İsmail, Şükrü ve Hasan adlarında üç arkadaş Beykoz açıklarında balık tutmak üzere Cibaldiden bir sandal kiralayarak Boğaza doğru açılmışlardır.

Bir müddet kürek çekerek yollarına devam eden sandal yolcuları yorulduklarından sandallarını Şileli Ahmed kapana aid Kana motörünün arkasına bağlamışlardır.

Bu suretle Emirgân önlerine geldikleri sırada yakından geçen bir vapurun dalgası ile sandal birdenbire devrilmiş ve içindekiler denize dökülmüşlerdir. Etraftan yetişenlerin yardımıyla kazazedeler güçlükle kurtarılmışlardır.

Bu sırada sandalda bulunanların üçü de bir hayli su yuttuklarından, tedavi altına alınmışlardır.

Taksimde bir itfaiye binası yapılarak

Beyoğlunda modern bir itfaiye binası yapılacaktır. Binanın Taksim civarında yapılması istendiğinden, münaşib bina aranmaktadır.

Tasarruf haftasının altıncı günü

Onuncu yerli mallar ve tasarruf haftası münasebetile dün öğleden evvel Yüksek İktisad ve Ticaret mektebinde bir toplantı yapılmıştır.

Birçok profesör ve doçentlerle, Milli İktisad Cemiyeti reisi ve talebelerin hazır bulunduğu bu toplantıyı mekteb müdürü Dr. Nihad Sayar açmış, milli iktisadiyatımızın en mühim âmili olarak kabul edilen tasarruf hareketlerle, milli istihsal ve yerli mallarımızın çoğaltılması ve çeşitlendirilmesinin ehemmiyetini tebarüz ettirmiştir.

Mekteb müdüründen sonra profesör Suphi Nuri kürsüye gelmiş ve yerli mallar almak suretile tasarruf etme meselesinin kooperatifçilikle teftiş mevzulu mühim bir konferans vermiştir.

Müteakiben Dr. Esad Demirel söz alarak, «Tasarruf, refah ve saadet» mevzulu bir konferans vermiş, tasarrufun gerek ferd ve gerekse millet ekonomisinde oynadığı rolü tebarüz ettirmiştir.

Bundan sonra talebeler konferanslar vermişlerdir.

Bunu müteakib davetliler yerli yemışlerden hazırlanan bir büfede izzat edilmişlerdir.

Yerli mallar ve tasarruf haftası münasebetile bugün İstanbul kız orta okulunda saat 14 de talebelere, yarın da talebe velilerine bir müsamerre verilecektir. Yarın Üniversite İktisad Fakültesinde de bir iktisad günü tertib edilecektir.

Dentz işleri:

Mersine bir vapur gönderildi

Mersin hattındaki iskelelerin birçoğunda vapursuzluk yüzünden birikip kalmış bulunan malları almak üzere dün Erzurum vapuru tahsis edilmiştir.

Vapur, dün sabah limanımızdan hareket etmiştir.

Ülgen vapuru Mersin seferlerine başlayacak

Bir müddettenberi İstinye atölyelerinde tamirde bulunan Ülgen vapuru dün tamirden çıkmış Kabataş önlerinde demirlemiştir.

Vapur, bir kaç gün sonra Mersin hattındaki eski seferlerine başlayacaktır.

Ticaret Vekili şehrimize gelecek

Ticaret Vekili Nazmi Topçuoğlunun bugün şehrimize muvasalatı beklenmektedir.

Vekile Ticaret Vekâleti Teşkilâtlandırma Umum Müdürü Servet Berkinin refakat edeceği anlaşılmaktadır.

Vekil şehrimizde kalacağı müddet zarfında İstanbul piyasasile yakından temasa geçecek, ithalat ve ihracatçıları dinleyeceği ve Ticaret Vekâleti teşkilâtını yakından gözden geçireceği tahmin edilmektedir.

Ticaret işleri:

Sovyet ticaret mümessili Mmtaka Ticaret Müdürünü ziyaret etti

Şehrimizdeki Sovyet harici ticaret mümessili dün Mmtaka Ticaret Müdürünü ziyaret ve bir müddet görüşmüştür. Bu ziyaretin Sovyetlere evvelce satılan tiftik ve yünlerin ihracı için lisans verilmesiyle alakadar olduğu söylenmekte ve bu maddeler için yeniden ihrac müsaadesi istenmekte olduğu da ilâve edilmektedir.

Yapak ve Tiftik Ticaret Birliği idare heyeti toplandı

Yapak ve Tiftik Ticaret Birliği dün den itibaren resmen teşekkül etmiş bulunmaktadırlar.

Evvelki günkü toplantıda idare heyeti ve murakib seçimleri yapılmıştır.

İdare heyetine şehrimizin maruf tüccarlarından ve firmaların mümessillerinden Nuri Kozik, Ömer Maliki, Kerim Attar, Ziya Kinacı, Beyker şirket mümessili Modyano; Tolukyan; Nafiz Özalp, Mehmed Ali Yasin ve Haçik seçilmişlerdir.

Birinci reisliğe Kerim Attar, ikinci reisliğe Nafiz Özalp getirilmiş, murakıblıklara Mustafa Özkanlı ve Zekâi Ülker seçilmiş, umum karâblığı eski Trabzon meb'usu Arif tayin edilmiştir.

Dün ilk toplantısını yapan idare heyeti Birliğe aza kaydına başlamıştır.

(Dahilî haberlerimizin devamı 8 inci sayfamızdadır)

Mahkemelerde

Üsküdar hapishanesinden kaçanlar henüz yakalanmadı

3 gardiyan mahkûmların firarlarına sebebiyet vermek suçundan mahkemeye verildiler

Üsküdar hapishanesinden firar eden iki mahkûmun Şile ormanında buldukları öğrenilerek, ormanın jandarma kuvvetleri tarafından sarıldığını yazmıştık.

Üsküdar jandarması gerek orman dahilinde, gerekse civarında araştırmalarına devam etmektedir. Firariler

henüz yakalanamamış olmakla beraber, yapılan araştırmalar neticesinde birçok izler bulunmuştur. İki mahkûmun bu civarda yattıkları ve bildikleri, bir iki ev de tesbit olunmuştur. Mahkûmların henüz yakalanamaması (Devamı 10 uncu sayfa)

Mevsimin Fransız Süper Filmi

AŞK RESMİ GEÇİDİ

Baş Rollerde: Bu hafta isimleri herkesin ağızda dolaşan SİMONE SİMON - JEANINE DARCEY ve CORİNNİ LUCHAİRE

3 Aşk ... 3 İhtiras ...

Bugün SÜMER Sinemasında

Göreceğiniz en güzel ve en canlı ve hareketli filmidir. Aşkın şayanı hayret filmi... Bütün güzelliklerin filmi... Bütün sevişenlere ithaf edilen film. İlahten EKLER JURNAL en son dünya ve harb havadisleri. Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtli matinelere.

ALBERT PREJEAN

Harb cephesine gitmeden ikmal ettiği

Montmartre Geceleri

en son ve en güzel Filminde

Parisin şarkısını ...

Parisin Aşklarını ...

Parisin gecelerini ...

Parisin kadınlarını ...

Teganni edecek ve gösterecektir. Fransız Şarkısının ve Fransız Sinemasının Şaheseri kalacak film. Bu Çarşamba Akşamı

SÜMER SINEMASINDA

Bugün SAKARYA Sinemasında

Mihracenin milyonlarına boyun eğmiyen kadın... Niste başlayıp Hindde biten aşk mücadelesi... Hindli itikadları... Ruhların intikali... Gâşyedici müzik... Çok heyecanlı bir mevzu... Bütün bunları:

RACANIN AŞKI

Süper filmde göreceksiniz.... Baş rollerde:

Sehhar yıldız İSA MİRANDA Dünya kemancısı VASA PRİHODA

İlahten FOKS JURNAL dünya haberleri ve Mikey Mouse

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtli matinelere

İPEK Yalnız bugün ve bu gece

Sinemasında 2 film birden

1 - Kahkaha - Neşe - Zevk ve eğlence tufanı

Loire - Hardy Hovardalıkta

Türkçe sözlü

2 - Heyecan - Esrar - Merak ve dehşet filmi

Polis hafiyesi ŞARLIŞAN CANİLER PEŞİNDE

Bugün seanslar 10,30 - 1. - 3,45 - 6,15 ve gece 9 da

DIKKAT: Yarın Matinelere Program Değişiyor

LÂLE'nin ikinci zafer bombası TÜRKÇE

ÇALINAN TAÇ

Denizlerin ejderi... Ovaların arslanı... San'atın Güneşi...

ERROL FLAYNN'nın

Yarattığı en büyük eser... Sinema tarihinin şeref âbidesi... Sinema âleminin eşsiz yıldızıdır...

Bugün LÂLE Sinemasında

Bugün saat 11 ve 1 de tenzilâtli halk matinelere. Telefon: 43595

RICHARD GREENE - ANITA LUISE SHIRLEY TEMPLE KÜÇÜK PRENSSES

Fin - Sovyet harbi nereye doğru gidiyor?

YAZAN

Emekli general H. Emir Erkilet
"Son Posta,,nın askerî muharriri

Finlândiyanın imdadına çağırıldığı Milletler Cemiyeti yeni bir aciz, tereddüd, teğettüt ve hoddinlik nümunesi daha gösterdi. Mütecavizin, ne kadar uzak ve az olursa olsun, muhtemel bir tehdid ve intikamından ürken ve çekinen, sözde ihtiyatlı, birçok devletler zühür etti. Bunlar ya müzakerelere hiç iş-tirak etmediler veyahud müstenkif kaldılar. Bereket versin ki dünyada Sovyet Rusyanın kol ve bacağına erişemeyeceği bir Cenubi Amerika vardır; ve burada yaşayan Latin devletler, başta Arjantin, mütecavizin Milletler Cemiyetinden çıkarılmasını korkup çekinmeden istiyebilmişlerdir.

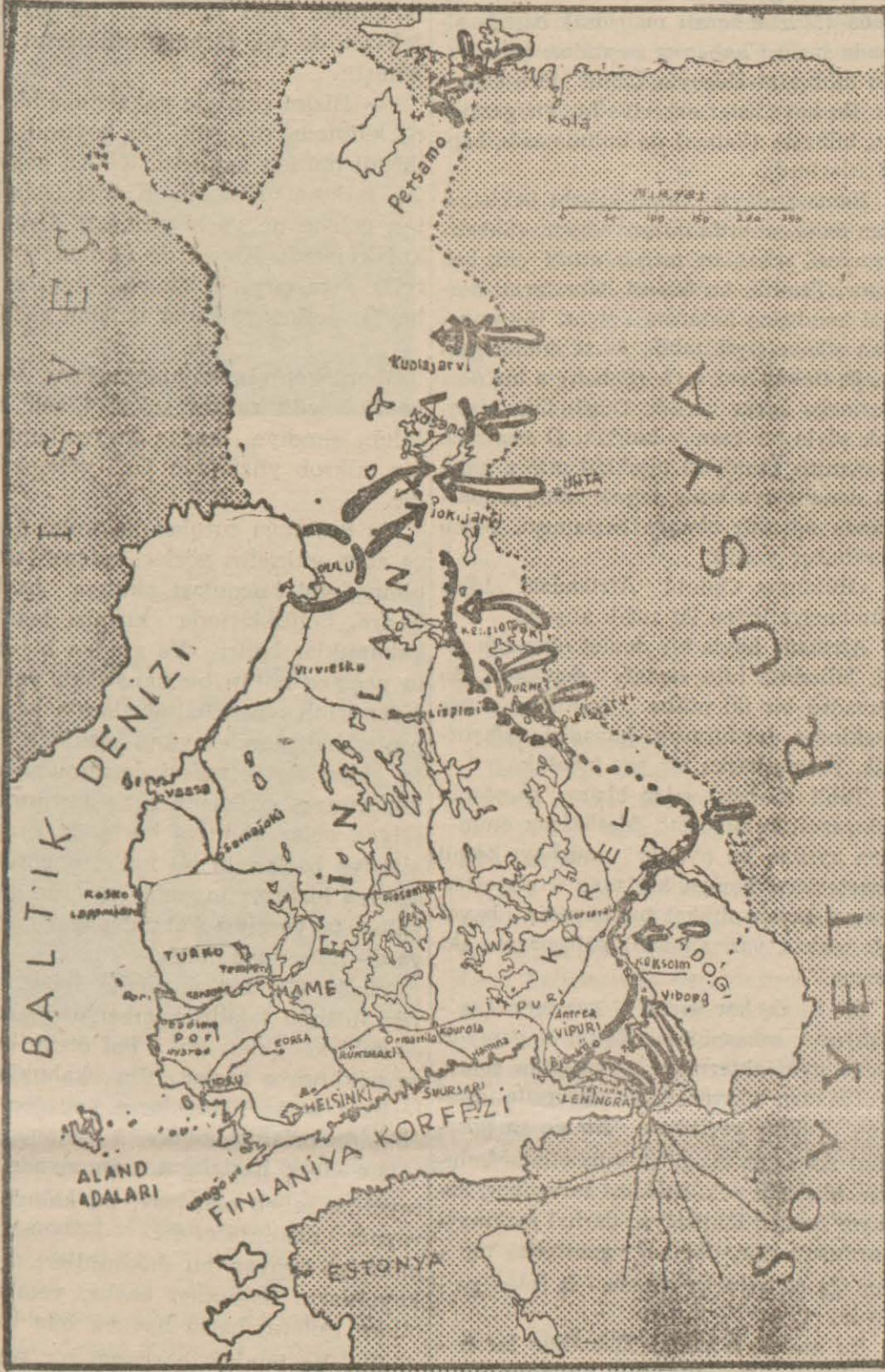
Fakat İngiltere ve Fransa bile, bunların taleplerine ancak zaruri uymuşlardır; çünkü uymasaydılar Cenubi Amerika devletleri Cemiyeti terkedeceklerdi. El-hasil hiçbir kimse esmayı üstüne sıçratmak istemiyor. Ve eğer Cenubi Amerika devletlerinin kat'i talepleri ve diğer bazı devletlerin bunları takviyeleri vaki olmasaydı Milletler Cemiyeti mütecavizin çıkarılmasına da karar veremeyecekti. Daha doğrusu Rus Sovyetler Birliği Milletler Cemiyetinin bu defaki toplantılarına zaten gelmemiş ve cemiyetin, muhasamayı tatil ile Fin topraklarındaki askerini geri çekmesi ve Finlândiya ile olan ihtilafının halinde bu müessesenin tavassutunu kabul etmesi yolundaki teklifine red cevabı vermekle Milletler Cemiyeti misakını hiç sayarak kendi kendini çıkarmıştır. Milletler Cemiyeti, bu suretle, bu sefer de tecavüze uğriyan bir azasını koruyabilecek herhangi müessir bir karar verememiş ve neticede Finlândiyanın yalnız kaldığı değil, artık yalnız kalacağı dahi tamamile anlaşılmiştir.

Finlândiyaya maddeten yardım etmeleri beklenen devletlerin ilk safında bulunan İskandinav devletlerinin Milletler Cemiyetinin müzakere ve kararlarında müstenkif kalmaları zavallı Finlândiya için bilâkis yeis verecek bir manzaradır. Halbuki Fin - Rus harbinin ilk günlerinde bilhassa İsveçte Finlândiya lehine görülen tezahürler oldukça kuvvetli ve Finlândiya için ferah verici idiler. Fakat anlaşılın İsveçteki hükümet tebeddülile hariciye nazırı Sandlerin yeni kabine dışında kalması neticesi bu memleketinde Rus - Fin harbine müdahale etmemek kararı verildiği anlaşılıyor. Bu da gösterir ki, İsveç, Rusyanın Finlândiyadan sonra kendisine taarruz etmeyeceğine kanaat olmuş ve onun için baskaları uğrunda kendini ateşe atmak istememiştir.

Milletler Cemiyetinin bu seferki toplantılarının Finlândiyaya herhangi bir fayda temin ettiğinde şüpheliyiz, fakat Sovyetler Birliğini Milletler Cemiyeti paklarının bağlarından tamamen serbest kılmağa az çok bir ziyarı olduğuna kanaat. Amma denemek ki Milletler Cemiyetinin kayıtları Sovyetler Birliğini Finlândiya taarruzdan nasıl alıkoyamadıysa gelecek için beslediği ve besleyeceği tecavüz emel ve hareketlerinden de zaten geri bırakamayacağı; maalesef bu da doğrudur; çünkü defaatla görüldü ki, kuvvetli devletler Milletler Cemiyetinden istifadeleri kalmadığı zaman bu müesseseyi terketmekten çekinmediler.

Finlândiya şüphe yok ki çok silâh ve mühimmat ister; tank, uçak ve her türlü harb malzemesi ister; fakat, o aynı zamanda ve hiç olmazsa İskandinav devletlerinin ordularıyla takviye olunduğunda görmek isterdi; buna şiddetle ihtiyacı vardır. Fakat bir şimal ehlihalibi artık yalnız bir hayaldir. Gerçi Amerika ona paraca ve İngiltere silâh ve uçakça yardımında bulunuyorlar ve daha da bulunacaklardır. Fakat yalnız bunların - evvelce de yazdığımız vechile - Finlândiyayı kurtaracakları pek şüphelidir.

Leningrad'dan - Helsinkiye giden istikameti takriben 80-90 Km. boyundaki Mannerhaym hattı kapamaktadır. Fakat bunun şimalinde 1200 Km. den fazla bir

Fin - Sovyet harbinde son vaziyeti gösterir harita (siyah çizgi ve oklar Fin cep-helerile mukabil taarruz istikametlerini, içi boş oklar da Sovyet taarruz istikametlerini göstermektedir)

hudud mıntakası vardır ki tamamile a-çuktur. Ve işte bugün bu mıntakada 5-6 seyyar Fin fırkası en az 15 Rus tümenine karşı harb etmektedir. Gerçi arazinin göl ve ormanlarla kesik olması ve kışın fazlalığı Finlere fevkalâde yardım etmektedir. Ancak pek mahdud ve pek az olan maddî Fin kuvvetlerinin nihayet tükenebilecekleri gün gelecektir.

Fin harb sevk ve idaresi bugün hattâ fevkalbeşer addolunan şeyleri yapmaktadır. O küçük fakat seri ve kabiliyetli ihtiyat ordusunu Botni körfezinin şimal doğusunda Ouluda toplamıştır. Bu mevki Ladoga gölü ile Şimal Buz denizi arasındaki 1200 Km. lik hudud cephesinin ortası gerisindedir. Bu suretle ve ihtiyaca göre buradan cenub doğu istikametine demiryolu ve doğu ve şimal doğu istikamelerinde kara yollarla süratle kuvvetler sevk edilerek müferiden ilerliyen Sovyet kollarına mukabil taarruzlar yapılabilmektedir.

Finleri Oulu etrafında bir ihtiyat ordusu toplamağa sevkeden âmil Rusların Şimali Finlândiyanın her tarafından faik kuvvette müteaddid kollarla gerek Oulu-Lerdopol demiryoluna ve gerek Rovaniemi bölgesinden Botni körfezinin şimaline doğru yürümeğe başlamaları olmuştur.

Petsamo bölgesindeki Rus kuvvetleri de yavaş yavaş kuvvetlenerek cenuba sarkıyorlar. Bunlar bu mevkiin 60 Km. kadar cenub batısındaki Salmijärviyi aldıklarını bildirmişlerdir.

Kezalik Rus haberlerine göre Rus kıt'aları Fin nikel madenlerinin merkezi olan Kuolajarviyi iggal etmişlerdir. Daha cenubda yani Rusyanın Uhtua bölgesinden Fin arazisinde Jakijärviye ilerlemekte olan diğer bir kol şimdi Finlerin yeni bir mukabil taarruzuna uğramış

bulunmaktadır. Bu mukabil taarruzların her defasında mahallî muvaffakiyetler temin ettiği ve edeceği malumdur. Ancak çok üstün sayıdaki Rus ordularının Şimali Finlândiyada ilerliyerek nihayet Botni körfezine varmalarına ve dolayısıyla Cenubi Finlândiyayı İsveçten keserek karadan tamamile sarmalarına mâni olmak Finlândiya için imkânsız gibidir; meğer ki ona ordularla yardım edilsin. Fakat Milletler Cemiyeti bu sefer âleme de, Finlândiyaya da yeniden öğretmiş oldu ki zayıf kaviye ve hakkı kuvvete karşı müdafaa ve siyanet edecek dünyevi bir müessese yoktur ve insanlar böyle bir müessese kurmaktan âcizdirler.

H. E. Erkilet

Teneke buhranına karşı tedbir alınıyor

Dahilde teneke mevcudunun azalması ve ithal imkânlarının zorlaşması yüzünden başlayan teneke buhranının önüne geçmek üzere fiilî hareketler başlamıştır. Teneke ithalâtçıları ve konserve fabrikatörleri İtalyada teneke fiatlarının daha yüksek oluşuna rağmen gerek mesafe yakınlığı ve gerekse ithal kolaylığı dolayısıyla bu memlekettten ithalâtı kararlaştırmışlardır.

Esasta mutabakat ta hâsıl olduğundan alâkadar firmaların mümessilleri fiat hususunda görüşmek üzere İtalyaya gitmişlerdir.

Diğer taraftan iç sanayinin muhtaç olduğu tenekenin Amerika ve İngiltereden daha ucuza alınacağı anlaşılmiş ise de döviz zorluklarıyla karşılaşmış ve bunun da Merkez Bankası kanallı halli ve bu memleketlerden de bir oden ithalât yapılması kararlaştırılmıştır.

Hâdiseler Karşısında

SIRA ÇUVALDA

İhtikâr ve fiat yükselmesi, sarı bir hastalığa benzedi. Eşyadan eşyaya sirayette devam edip gidiyor.

Şimdi de çuvala sirayet etmiş. Dünyadaki gazeteler yazdılar:

«Çuval fiatları birdenbire yükseli vermiş.»

Dokunmuş emtia arasında en hor görülen çuvalın pahalılaşması:

— Kumaş bulamazsak, nihayet çuval giyeriz. diyenlerin bile ümidlerini kırmış oluyor.

Gerçi bundan böyle, çuvala mızrak saklamak isteyenler arzularında muvaffak olamayacaklar amma, umumi hayatta, bilhassa giyim bahsinde büyük bir değişiklik vukua gelecek ve zararını ihtikârın piyasada yaptığı her değişikliğe olduğu gibi, halk çekecek.

Bir kumaşçıya gideceğiz: Kumaşçı kumaş çıkaracak, elimizle tutup baka-cağız. Gayet sert, tıylı; dokunuşu fena, rengi berbad bir şey:

— Canım bu nasıl kumaş, diyeceğiz; âdeta çuval!

Kumaşçı bizi tepeden tırnağa kadar süzecek.

— Kumaştan anlamadığımıza birşey demem. Yalnız son günlerde gazete de mi okumuyorsunuz? Gazete okumuş olsaydınız, çuval fiatlarının arttığını öğrenirdiniz. Bu çuval pahalılığında ben size çuvalı; kumaş diye çıkarır mıyım?

Bakkala gideceğiz, bir gün evvel kilosunu yirmi kuruştan aldığımız fasulyenin üzerinde «40 kuruş» yazılı bir etiket göreceğiz; şaşıracağız. Bakkal soracak:

— Birşey mi alacaktınız? Cevab vereceğiz:

— Fasulye almak istiyordum amma, daha dün aynı fasulyeyi kilosunu yirmi kuruştan almıştım. Bir günde yüzde yüz zam!

— Fasulye pahalılaşmadı.

— Üzerindeki etikette «40 kuruş» yazılı.

— Yirmi kuruşu çuvalın fiat farkı. Fasulyeyi çuvala alıp dükkâna çuvala koymak mecburiyetindeyiz. Çuval fiatları arttı.

— Peki amma ben çuval alacak değilim ki!

— Ne yapalım efendim, biz çuvala almağa mecburuz. Nihayet avucumuzda dükkâna getiremeyiz ya!

Bunlar zararlı tarafları, fakat zararsız, eğlenceli tarafları da olacaktır:

Eskiden birinin giydiği mantonun kumaşını beğenmeyenler:

— Onun giydiği mantonun kumaş da kumaş mı; âdeta çuval.

Derlerdi. Şimdi çuval gibi kumaştan manto giyeni kıskanacaklar:

— Görsen bir manto yaptırmış ki mükemmel, sanki halis çuval! diyecekler.

Eskiden:

— Ben çuvalcıya kız mı veririm!

Diyen, kız anne babaları bir çuvalcı kızlarını istediği zaman şapkalarını göğe atacaklar. Öğünecekler.

— Kızımıza öyle bir kısmet çıktı ki; sormayın. Adam bugüne bugün çuvalcı!

İsmet Hultal

Bunları biliyor mu idiniz?

Atta çalışan sabık hükümdar

Bazı kimselerin iddia ettiklerine göre sabık Alman Kayzeri Vilhelm, Holândadaki malikânesinde çalışmak istediği zamanlar, at şeklinde yayılmış bir koltuk üstüne çıkmakta ve orada çalışmaktadır.

İkinci Giyom son harb vaziyetlerinin tetkikini, Almanyanın birkaç sene zarfında yaptıklarını hep bu at üstünde tetkik etmiştir

Kuşları kandırmak kolay

Bazı kuşlar kafese konuldukları zaman yalnız kalmış olmanın üzüntüsünü çekerler, yemezler, içmezler, zayıflarlar. Bunları kurtarmak gayet kolaydır. Kafesin bir yanına bir ayna koymakla her şey yoluna girer. Aynada kendi aksini gören kuş, bir başka kuşla beraber olduğunu zanneder ve artık yemeye, içmeye başlar.

Havadan 110.000 lira

Londrada toplanan beynelmilel «para ilmi» konferansı esnasında eski Sirakuslardan kalma, bir tek ufak paraya sahip olan bir kimse bu parayı bizim paramızla 110.000 liraya satmıştır.

Menekşe kokulu böcek

Sisindel ismi verilen bir nevi böcek vardır. Bu böcek menekşe kokusu neşreder. Çok hareketlidir. Güneş ışığından mahrum edilirse felce tutulmuş gibi olur. Bunun için böceği yakalar yakalamaz, karanlık bir yere sokup çıkarırlar.

En zengin Alman

En zengin Alman, son Alman kralı ikinci Giyomdur. Servetinin miktarı yirmi beş milyon lira tahmin edilmektedir.

GÖNÜLİLERİ

Okuyucularıma Cevablarım

Babaeskide S. G. M. S. ye: Yaş farkı var. Fakat bu kadar yaş farkı fazla addedilmez, evlenmenizin için mahzur değildir. Mademki kendiniz buna karar verdiniz. O kararınızı kendi ailesine söylemelisiniz. Bunda çekinmek, sakılacak, ayıp addedilecek bir nokta mevcut değildir.

D. M. rüumuzuna:

Cevab isteyen okuyucuma: Asıl mesele yaş ve allevi vaziyetler değil, onun henüz evlenecek vaziyette olmamasıdır. Yeniden başladığı tahsil, bir kaç sene sürer ve sonra tahsil müteakib hemen evlenmesi de doğru olmaz. En ziyade bunu düşünmeli. Nişanlanmak ve beklemek tarafına gelince, bu mümkün olmayan ve sonunda iyi netice vermeyecek bir haldir. Bir kaç sene beklemek üzere nişanlanmaların, bir kaç sene birbirlerini beledikleri pek nadir görülür.

Bir tarafın daha iyi bir kısmet çıktığı zaman iyi kısmete gitmek için nişanı bozduğu görülmemiş şeyler de vardır.

Bence birbirinizden uzaklaşmanız daha doğru olur.

İstanbulda Bayan S. A. yat

Kocanızı kabahatli addetmekle beraber, sizin de pek kabahatsiz olmadığımıza hüküm vermeyeceğim. Erkek nihayet bir makine değildir. Onu bir makine haline getirmek istemek de kadının hakkı olmaz. Size karşı haşin davranıyorsa, onun bu huşunetini biraz da siz körükleyorsunuz. E - ve işinden döndüğü zaman beş dakika, on dakika geç dönmüş olması sebebiyle: On beş dakikanın hesabı sorulursa, ve bu müteaddid defa tekrar edilirse nihayet erkek de haşin davranabilir.

Ve kocanın bir kere biraz haşin davranmış olmasına, onunla geçinmek için sebep göstermek çocukca olur.

TEYZE

Son Posta

S P O R

Galatasaray - Yugoslav takımını 1-0 yendi

Yugoslav takımının hücumları dün fevkalâde oynayan Galatasaray müdafileri tarafından kırıldı

Dünkü Galatasaray - Yugo slav maçından bir intiba

Memleketimizde yaptığı üç maçı da kazanan Belgradın Yugoslavya takımı dördüncü karşılaşmasını dün Taksim stadında Galatasarayla yaptı. Maçın uyanırdığı alâka ve havanın güzelliği stad-yomun tamamen dolmasına sebep olmuştu.

Birinci devre

G. Saray oyuna başlayarak derhal Yugoslav müdafaasını zorlamağa başladı. Galatasaray hatlarında görülen büyük canlılık ve yerinde paslar ümit verici bir alâmetti. Üç bek halinde oynayan Yugoslav müdafaası bocalamakla beraber uzun boylu santrhafın Cemilî yakından marke etmesi dolayısıyla sayı yapılmasına mâni oluyor... Yugoslavyanın hücum teşebbüsleri ise dün fevkalâde oynayan G. Saray müdafileri tarafından kırılmakta idi. Soldan inkişaf eden seri bir G. Saray takımında çok müsaid vaziyette topu kapayan Eşfak önünde kimse olmadığı halde acele ile topu dışarı atarak bir gol fırsatını öldürmüştü. Bunu Cemilî'nin aynı şekilde kaçırdığı bir fırsat takip etti. Yugoslavlar arasında ve bilhassa sol açıkları ile oynayan G. Saray kaleline iniyorlarsa da, Faruğun ve bilhassa Adnanın çok mükemmel oyunu karşısında hiçbir tehlike yaratamıyorlar. Bu şekilde devam eden oyunda tevazün hâsıl olduğu mralarda birinci devre 0-0 beraberlikle nihayet buldu.

İkinci devre

Eşfakın yerine Bediyyi aralık oynayan G. Saray bu devrede oidden üstün bir oyun tutturdu. Budurinin mükemmel idaresi ve Salimin büyük gayretile G. Saray hücumları Yugoslav müdafaasını yorucu ve üçüncü bir hal aldı. Yoruldukları sertliğe kaçan Yugoslav oyuncular arasında düğme, kalkan uğraşan Cemilî kendini oyunun

Maçtan evvel iki takım kaptanı arasında bayrak teati edilirken

başındanberi sert bir şekilde marke eden santrhafi nihayet 20 inci dakikada mağlûb etmeğe muvaffak oldu ve rakibinin ayağından söktüğü topla kaleye inerek mükemmel bir şütle G. Sarayın galibiyet golünü yapmış oldu. G. Saray bu anlardaki parlak oyununu 35 inci dakikaya kadar devam ettirmişse de başka sayı yapamamıştır. Devrenin son on dakikasında beraberliği temin için çırpınan Yugoslavlar fevkalâde bir oyun çıkararak G. Saray müdafaasını delememişler ve 1-0 mağlûbiyetle sahayı terketmişlerdir.

Yugoslavya — Lovriç - Ancelkoviç, Stokiç - Atanaskoviç, Broçiç, Çiriç - Saviç, Rakar, Petroviç, Donavatz, Perliç...

G. Saray — Osman - Faruk, Adnan - Musa, Enver, Celâl - Salim, Eşfak, Cemil, Buduri, Sarafim...
Hakem — Tarık Özerengin.

TIYATRO

Şehir tiyatrosunda Yalpaze

Yazan : İsmet Hulûsi

Oscar Wilde, 1856 da Dublende doğdu, Pariste öldüğü zaman henüz 44 yaşında idi. İlk eserini yirmi beş yaşında iken neşretti.

«Ledi Vindermerin yalpazesi» temsil edilirken otuz altı yaşını bulmuştu. Bir sene sonra «Salome» yi Sara Bernarin oynaması için yazdı.

Oscar Wilde tiyatro hayatının kurak senelerinde bu sahada çalıştı ve tiyatroya yeni bir hayat, yeni bir ruh oldu.

Yalpaze bizim sahnemize 47 sene sonra geldi. Tercüme-yi yapan ismini ilân etmedi. Her kimse türkçesi temiz ve derli toplu...

«Yalpaze», adından da anlaşılacağı üzere yalpaze, esas etrafında dönen bir piyes, daha doğrusu piyesteki en büyük rol yalpazede.. Otellodaki Dezdemonanın mendili neyse, Ledi Vindermerin yalpazesi de odur, başta bir hediye olan, sonradan bir hakarete alet gibi kullanılacakken kullanılmayan bu yalpaze, üçüncü perdede bir suçun göze görünür delili halinde iken fakat ana sevgisinin, ananın kızını kendi yoluna gitmekten korusun hislerinin ortaya çıkmasına sebep olur ve son perdede hediye olarak verilir.

Dört perdelik piyeste her perdede dekor değişiyor.

Birinci perde:

Lord Vindermerin evinde bir odadır: Belli başlı sahneleri lordun karısı, Lordun Erlen isminde bir kadına para verdiğini ve bu kadının evine sık sık gittiğini duyar.

Ledi Vindermer kocasından şüphelenmiştir. Çek defterlerini açar. Kocasının bu kadına para verdiği bir hakikattir. Lord karısını çek defterlerini karıştırırken görür. O gün Ledinin isim günü, akşam balo var, Lord bu kadını baloya davet ediyor. Fakat karısı yalpazesiyle kadının yüzüne vuracaktır.

İkinci perde:

Muhteşem bir hol, Ledi misafirlerini karşılıyor. Ledi Erlen de geliyor. Yalpaze Ledi Vindermerin e'inden düşüyor. Kocasile bu kadın arasında muhakkak bir bağ olduğuna kani olmuştur. Evini bırakıyor. Kendisine kur yapmak isteyen Lord Darlingtonun evine kaçıyor. Ledi Erlen haber alıyor. Ledi Vindermeri geri getirecektir. Çünkü o kendi kızıdır. Kendi de böyle bir zâf altında bütün hayatını mahvetmiştir.

Üçüncü perde:

Lord Darlington evinde yok.. Ledi Vindermer orada, nefisile mücadele ediyor. Niçin geldi?

Bir kadın giriyor. Bu kadın Ledi Erendir. Bir annedir. Kızı annesini tanımadı, tanımayacak, fakat anne kızını kurtarmak istiyor, onu evine gönderecek.

Ledi Vindermeri ikna ettiğinde anda eve bir kalabalık gelir. Lord Darlington arkadaşlarını da yanına almış, beraber gelmişlerdir. Bu arkadaşlar arasında Lord Vindermer de var. Kanapede unutulmuş yalpaze görülür. Lord Vindermer karısına hediye ettiği yalpazeyi tanımıştır. Evi arayacak, tam bu sırada Erlen ortaya çıkar. Yanlışlıkla o akşam Ledi Vindermerin yalpazesini alıp geldiğini söyler ve Ledi Vindermer kimseye görünmeden kaçır. Evine döner.

Dördüncü perde:

Lord Vindermerin evindeki geniş hol. Ledi Vindermer, kendine iyilik eden kadına teşekkür edecek. Halbuki kocası bu kadının bir daha evlerine gelmemesini istiyor.

Erlen geliyor. Güzel bir sahne, bir resim istiyor. Ledi Vindermer kendi resmini verdi. Çocuğile beraber çıkarılmış bir resmini de istiyor. Onu getirmeye gitti.

Lord Vindermerle, Ledi Erlen yalnız kaldılar. Lord kadına karşı ateş püskürüyor. Onu ne diye himaye ettiğine pişman, fakat kadının bir istediği yok. O sadece kızına vedaa gelmiş. Hakaretlere cevap bile vermiyor. Fakat erkek karım derken, o da kızım, diyor. Çünkü bunu söylemeye artık hak kazanmıştır. Neden, niçin?

Lorda söyleyemez. Kendi biliyor ya. Erlen gidiyor. Karı koca kahyorlar. Bu sır da gene ortaya çıkmıyor.

(Devamı 10 uncu sayfada)

«Son Posta» nun zabıta romanı: 24

ZEHİRLİ GÖLGE

Yazan: CEVAD FEHMİ

Sarı saçlı adam

Genç kız: «Hele şükür gelebildiniz, korkudan ölecektik» dedi

Kavga nihayet bertaraf edilmiş, polis memuru ile şoför arabaya dönmüşlerdi. Orada kendilerini polis memurunun hiç te hoşuna gitmeyecek bir sürpriz bekliyordu. Taksinin içi boştu. Mukabil taraftaki kapı açıldı. Necdet bu kapıyı u-sulca açmış ve kalabalığın içine karışarak sıvışmıştı. Polis memuru bu ihtiyatsızlıktan dolayı tevkif edilmiş, Pangaltı merkezi ânirleri de suçlu bir tek memurla sevk etmek suretile gösterdikleri ihmalden dolayı tecziye edilmişlerdi amma olan olmuştu.

Hikâyesini bitiren serkomiser:

— Haydi bakalım, bir avanak yüzünden işe şimdi yeniden başla diye söylendi. Ben böyle netameli mesele görmedim. Hay Allah belâsını versin!

Cinayet masası şefinin verdiği mütemmim izahata göre Necdetin eşkâli bütün merkezlerde bildirilmişti. Ayrıca Pangaltıdaki eve de yeniden gözçüler konulmuştu. Delikanlının saklanabileceği bütün yerler yarı araştırılacaktı.

Rıdvan Sadullah düşünüyordu. Hesabları altüst mü olmuştu? Necdetin, firarı ile hakkındaki hükmü tamamen değiştirdiğini kabul ediyor mu idi? Çehresinden hiçbir şey anlamak kabil değildi.

Nihayet serkomisere hitab etti:

— Gardiyan Kenanı isticvab ettiniz mi Osman bey?

— Evet, fakat faydasız oldu, hocam. Herif inkâr ediyor. Birkaç defa Raif beyin evine mahpustan mektub götürmüş amma son hadiseden zerre kadar malûmatı yokmuş. Zaten aynı işi yapan başka gardiyanlar da varmış. Yaptığımız bütün tazyikler boşa gitti, Nuh diyor, peygamber demiyor.

— Hapishanedeki tahkikat ne safhada?

— Tam bir çıkmaza saplanmış denebilir.

— Demek Raif beyi hapishaneden kaçtıran gardiyan meydana çıkarılmıyacak.

— Şimdilik öyle gözüküyor.

— Ya cesedden ne haber?

— Hiçbir haber yok, bulunamıyor. Yeşillikle şehir arasında denize atılmış olması ihtimali ile sahillerde de taharriyat yapıyor.

— Parmak izi mütehasşisları yazma makinesi üzerinde tetkikat yaptılar mı?

— Yarın sabah yapacaklar. Bu tetkikatın mahallinde icrasını muvafık gördüm. Makine evde duruyor.

Yemek vakti gelmişti. Rıdvan Sadullahın ısrarı üzerine müdeumumî muavinini de yemeğe kaldı. Sofrada bir müddet son yirmi dört saatın vekayilî üzerine konuşuldu. Serkomiser hazin bir evla ile şikâyet ediyordu. Son senelerde, tâ (32 İlk Teşrin) vak'asındanberi böyle mesele görülmemişti. Davanın bütün anasırı civa evsafını taşıyorlardı. Zabıta «İste nihayet bir şey e'le geçirdim» diye parmaklarını sımsıkı kapıyor, fakat biraz sonra avucunu açtığı zaman hiçbir şey bulamıyordu. Birçok ipuçları vardı. Fakat bunlara aynı zamanda yok ta denilebilirdi. Bütün farazyeler nihayet koyu bir karanlığa sapsanıp gidiyorlardı.

Rıdvan Sadullah garib bir ısrarla bahsi değiştirmek istiyordu. Nihayet muvaffak da oldu. Bir gazete haberini mevzuubahs ederek müzelerde yapılan meş-

hur sirkatleri anlattı. Bu meyanda (Mortaliza) nun çalınışına dair hayli meraklı tafsilât verdi.

Yemek bittiği zaman saat 9 du. Müdeumumî muavinini biraz daha oturduktan sonra serkomiserle ertesi sabah dokuzda adliyede buluşmak kararile kalıp gitti. Rıdvan Sadullah bir kitab alarak kösesine çekildi. Biz de serkomiserle gazeteleri paylaştık. Osman bey bu akşam da bizde kalacaktı.

Derin bir sessizlik içinde vakit ağır ağır geçiyordu. Dışarıda gene yağmurlu ve fırtınalı bir gece vardı. Odamız o kadar sessizdi ki saatler zarfında çevrilen gazete sayfalarının hışırtısından başka en ufak ses duyulmadı, diyebilirim. Nihayet koridordaki saat ağır ağır on ikiyi vurdu.

Hayır, mütaleaya karşı gösterdiğimiz büyük alâkaya rağmen hiç birimizde hazın müddetini tatlı bir rehavet içinde geçirmek isteyen ve uyumaya hazırlanan müsterih bir adamın hali yoktu. Üçümüz de, sanki aynı kablelvuku hissini tesiri altında bir şeyler olmasını bekliyorduk. Yaşadığımız vakayı öyle serce-reyanlı idi ve biz de buna öyle alışmıştık ki böyle bir intizarı gayet tabii buldum.

Saat on ikiyi çeyrek geçe Rıdvan Sadullah kitabını kapadı, ayağa kalktı.

— Ben yattırırım, artık çocuklar! dedi. Siz daha oturacak mısınız?

Serkomiser cevap vermeğe hazırlanırken birdenbire telefonun zili çaldı. Bu saatte bizi kim arayabilirdi? Yüzde yüz biliyordum ki bu telefon (Zehirli gölge) davasıyla alâkadardır.

Telefonu açtım. Uzaklardan gelen, titre, heyecanlı bir kadın sesi kulağıma çarptı.

— Rıdvan Sadullah beyi istiyorum, siz misiniz?

— Hayır, ben Cevad Fehmi... Biraz hızlı konuşun lütfen... Rıdvan Sadullah beyi çağırayım mı?

Telefondaki ses yükselseceğine bilâkis daha fazla kısıldı:

— Hayır, hayır, lüzum yok, kendisine söyleyiniz... Daha hızlı konuşmam... Duyuyor musunuz? Ben Neclâ... Bura da çok mühim şeyler cereyan ediyor, der hal geliniz... Gelecek misiniz?

Rıdvan Sadullah'a sormaya lüzum görmedim:

— Şimdi geliyoruz. On dakika sonra oradayız... Merak etmeyin! dedim.

Genç kız tek kelime ile olsun mukabele etmeden telefonu kapadı.

Hayret içinde mükâlemeyi Rıdvan Sadullah ile serkomisere anlattım. Çok mühim şeyler... Acaba bunlar ne idi?

Rıdvan Sadullah tek kelime söylemeden öne düştü. Biz de kendisini takip ettik. Rıdvan Sadullah ile ben arkamıza birer muşamba geçirdik. Serkomiser de arka cebini yoklayıp tabancasının yerinde durduğuna kanaat getirdikten sonra palatosunu giydi. Sür'atle aşağı indik. Garajı açarak otomobili çıkardık. Genç kıza söylediğim gibi tam on dakika sonra Raif beyin evi önünde idik.

Rıdvan Sadullah otomobili binadan 20-25 adım ötede durdurmayı münasib görmüştü. Oradan eve kadar yaya geldik. Bahçe kapısından içeri girdik.

(Arkası var)

Mekteb maçlarının bir kısmı dün yapılamadı

Kadıköy stadında oynanması icab eden Vefa - Şişli Terakki ile Hayriye - İstiklâl liseleri arasındaki maçlar Fener stadındaki nizami saha verilemediği için hakemler tarafından tehir edilmiştir. Stad idaresi bu maçların, küçük sahada oynanmasını istemiş, hakemler de buna razı olmamışlardır.

ŞEREF SAHASI:

İşık 4 — Erkek Muallim 0

Şeref stadında yapılan İşık - Erkek Muallim arasındaki maç baştan sona kadar İşık takımının hâkimiyetile geçmiş ve ilk devreyi 3-0 bitiren İşık takımı maçı 4-0 kazanmıştır.

Röge San'at 1 — Taksim lisesi 0

San'at mektebi ile Taksim lisesi arasındaki oyun çok zevkli oynanmış ve San'at mektebi 1-0 galib gelmiştir.

Kış yürüyüşleri

Fatih Halkevinden: Evimiz spor şubesi kış yürüyüş programının tatbikine 24/12/939 Pazar gününden itibaren başlayacak ve her on beş günde bir bu kış yürüyüşlerine devam edilecektir.

Yürüyüşe iştirak etmek isteyenler 24/12/939 Pazar günü saat 7 de Evimizde toplanacaklardır. Bu beraber kış yürüyüş-

İşık - Muallim mektebi maçından bir intiba

şüne iştirak edecek arkadaşların her akşam saat 18 den 20 ye kadar Evimiz spor komitesine müracaatları rica olunur.

İtalyanın Balkanlara karşı takib ettiği siyaset

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Saat 9 da beklenen nutkunu irad et meğe başlamıştır.

Mumailayh demıştır ki:

Mussolini 1927 Mayıs'ında tekrar bu salonda irad ettiği bir nutukta, 1935 senesile 1940 senesi arasında Avrupa tarihini tekato noktasında bulunacağımızı söylemişti.

Maahaza, faşist İtalya tehlikeye körikörüne işaret etmekle kalmamış - tir.

Garbın dört büyük devleti arasında bir itilâf akdini teklif ederek bu yolda bir tevakkuf merhalesi vücade getirilmesi için İtalya, önyak olmuştur. Aynı zamanda Duçe, bir kalkınma projesi ortaya atmıştır:

Alman hükümeti tarafından zarurî asgarî olarak irad edilmiş olan hududlar dahilinde statükonun muhafazası. Dörtler misafiki ve silahların tahdidi projesi, hiçbir mâna ifade etmeyen birer vesika hâlinde kalmıştır. Bu vaziyet müvacehesinde İtalyanın bir tek vazifesi vardı, o da kendi iradesi ve kendi kuvvetile menfaatlerinin muhafazasına, tevessü zaruretlerinin teminine ve kendisine hâs bir imparatorluk sistemi tesisine çare bulmaktır.

İspanya harbi

Kont Ciano, sözlerini İspanyol harbine intikal ettirerek, şöyle demıştır:

1936 senesi 18 Temmuzunda General Franco, her türlü tereddüde niha-yet vererek memleketinin şerefini ihlâl eden ve onun istikbalini ebedî olarak muhataraya maruz bırakmak tehli kesini arzeyliyen bir şuriş ve cinayet vaziyetini ortadan kaldırmaya azmetmiştir.

Hatib, bundan sonra İspanya harbinin tarihesini yapmış ve İtalyayı General Francoya fiilî müzaheret yapmağa sevkeden âmilleri etraflı surette izah eylemiş ve sözlerine devamla demıştır ki:

Berlin - Roma mihveri

Daha Habeş buhranı esasında tastağı vücade getirilmiş olan Berlin - Roma mihveri siyaseti, kendisine ilk defa olarak İspanyanın nasyonalist ihtilâfında hakiki bir tabik sahası bulmuştur.

Hiç kimse bizim hattı hareketimizden do-ğru hayrete düşmedi, çünkü bu hattı hareket, dünyada ilk olarak bolşevizm tehli-tesine işaret etmiş ve ona karşı gerek İtalyada, gerek İspanyada cidal açmış olan Mussolininin siyasetinin devamını gösteriyordu.

Münih konferansı

Kont Ciano, üç taraflı itilâfın imzasından birkaç hafta sonra İtalyanın Milletler Cemiyetini terketmek kararını resmen ilân etmiş olduğunu ve Eylül buhranının ne gibi şerait dahilinde cereyan etmiş bulunduğunu hatırlattıktan sonra gayesi, millî ekalilyetler meselesine bir hal sureti bulmaktan ziyade milletler arasında bir huzur ve muslihaneye teşriki mesal devresi açmak olan Münih konferansından bahsetmiştir.

Hatib sözlerine şöyle devam etmiştir:

1939 Martında Alman hükümeti, Bohemya ile Moravyayı işgal ederek buralarda bir himaye tesis etmeğe karar vermiştir.

Arnavudluğun işgali

Nisan ayının ilk haftalarında İtalya, Arnavud milletinin müteffikan izhar etmekte bulunduğu bir temenniyi yerine getirerek Arnavudluğu ilhak etmiştir. Bu hâdiseler, birbirlerinden ayrı şeylerdi.

«Sulh cephesi» tarafından ileri sürülen muhayyel bir Alman - İtalyan itilâfı yoktu. Sulh cephesinin bu iddiala bulunmaktan maksadı, ihata siyasetine Tuna ve Balkan memleketlerini de sürüklemek idi. Arnavudluğun işgali, tamamlı bir İtalyan teşebbüsüdür ve bu teşebbüsün icrasını Amir olan esbab, bize hâs olan bir takım sebepler ve bizim müteffiklerimizdir.

Arnavudluğun İtalya ile birleşmesi, hiç kimse için bir tehdid teşkil etmiyordu, yalnız bu hal, bizim hududlarımızı, müstemlekelerimizi ve münakalat yollarımıza karşı bir takım taarruz projeleri yapılmasına mâni olmadı, bütün bu plânları, saçma ve hayali idi, fakat ihtiyatsız da değildi. Aynı zamanda yeni ve bir ittifaklar ve garantiler sistemle İtalya ve Almanyanın çemberi altına alınması plânı çizildi ve tabik mevkiine konuldu. Bu plân, Polonyaya da şamil idi.

Milano mülahakatı

Bu ahval ve şerait karşısında Almanya ile İtalyanın müstereken kabul edecekleri bir siyaseti tarif etmek ve kararlaştırmak için noktalı nazar teatisinde bulunmalarının da daha tabii ne olablirdi?

Bu noktalı nazar teatisi, 6 ve 7 Mayıs ta-

rihlerinde Milâno'da yapılmıştır. Alman hariciye nazırı ve ben, vaziyet hakkında Roma - Berlin tarafından verilmiş olan hükümün ve istikbale muzaf olan tasavvurlarının yekdiğerinin aynı olduğunu müşahede ettik. İtalya ile Almanya, her türlü düşman taarruzunu silâh kuvveti ile püskürtmeğe karar vermiş olmakla beraber, iki memleket için dahilî imar işlerini mükemmel bir şekle sokmak ve askerî hazırlıklarını itimam etmek için zarurî olan uzun bir müddet zarfında sulhün muhafaza ve takviyesine bütün kuvvetlerle çalışmaları lüzumunda tamamlı mutabık kalmışlardır. Bu itilâf devresinin devamı müddeti bizce üç ve Almanlarca dört ilâ beş sene olarak tesbit edilmiştir.

Bununla beraber, Alman hükümeti bizimle mutabık kalarak yukarıda söylediğim mühlet hîtam bulmadan evvel yeni münakaşalar çıkmasına sebebiyet verecek mahiyette herhangi bir meselenin ortaya atılmaması lüzumunu kabul ve teslim etti. Bu mukaddemat üzerine ve Almanya ile İtalyanın ihata tasavvuruna karşı müttehid bir cephe arz etmeleri maksadile Milâno'da pek yakında bir ittifak mısakı imza edileceği ilân ve bu ittifak 22 Mayıs'ta Berlin'de imza edilmiştir.

Harb başlamadan evvel

Polonya harbi başlamadan evvel, vaziyet çok vahim olmakla beraber buhranın içtinabı nakabli bir surette bir harbe müncer olmasının önüne geçmek için son bir teşebbüste bulunmağı faydalı addettik.

Führer ile ve Alman hariciye nazırı ile görüşmek şerefine nail olduğum esnada bana adillâne bir hal suretine karşı fena niyetini göstermiş olan bir düşman ile girişilmiş diplomatik teatisil ve teahhürlerle uğraşmamaya kararlı olduğumuzu izah ettikler.

Rus - Alman mukareneti

Bize gelince, daha o zaman Alman hükümetine, faşist hükümetinin ihtilâfı muslihanane bir surette halletmeği ve hiç olmazsa bu ihtilâfı tamamlı mevzileştirmeye iste-meğe sovkeden ve esasen kendisince malûm olan esbabı bildirdik.

Bu esnada diğer bir hâdis vukua geldi: Rus - Alman mukareneti.

Moskova ile Berlin hükümetlerinin aralarında bir ademi tecavüz mısakı akdetmek hususundaki kararların fevkalâde olan ehemmiyetini, hâdisenin bütün dünyada uyan-durmuş olduğu hayret göstermiştir.

Gaye, Rusyayı bitaraf bir hale getirmek ve onu büyük demokrasiler tarafından tasavur edilmekte olan ihata sistemine istisrahtan menetmekti.

Bu iş, ehemmiyet ve şumulü mahdud bir hareketti, çünkü Nazist Almanya tarafından Rusyaya karşı daimi surette takib edilmekte olan esaslı hasmane vaziyet sebebiyle daha uzak gayeleri elde etmeği imkân haricinde görüyorduk.

Ribbentrob'un telefonu

Kont Ciano, sözlerine şu suretle devam etmiştir:

Salzburg'da Moskovada girişilmiş olan ticarî müzakerelerin geniş inkişafı ümit ettirecek şekilde başlamış olduğunu bana söylediler. Nihayet 21 Ağustos'ta saat 22 de fon Ribbentrob, bana telefon ederek ertesi günü Almanya ile Sovyet Rusya arasında bir ademi tecavüz mısakı imzalamak üzere Moskovaya gideceğini bildirdi.

İtalyanın vaziyeti

Kont Ciano, İtalyanın emüsellâh bir halde itilâf vaziyetinde bulunması hakkında bütün şayiaları ve saçma izahları reddettikten ve iki harbin, yani Afrika ve İspanya muharebelerinin birçok vesaiti istimal mecburiyetini hasul etmesi üzerine İtalyanın askerî hazırlıklarını yapmak için en az 3 seneye muhtaç olduğunu ilân etmiş bulunduğunu beyan eyedikten sonra İtalyanın harbden korkabileceği suretindeki tafsilâtı cerhetmiştir.

Kont Ciano, İtalya milleti arasında noktalı nazar itilâfları ve ziddiyet bulunduğunu suretindeki iddiaları da red ve cerhetmiştir.

Balkanlar ve İtalya

Hatib, ilâveten demıştır ki:

Faşist hükümetinin hiçbir teşebbüste bulunmamış olduğunu ve bu anda bitaraf devletlerle teşriki mesal ve dostluk münasebetlerimizi hususî bir surette tarif etmek için hiçbir teşebbüste bulunmak tasavvurunda olmadığımızı söylemek isterim.

Mademki, Balkan yarımadasından bir hassa bahsedilmştir. Ve mademki hikmeti vücudünü tarihten ve coğrafyadan, ananelerden ve bir Balkan devleti haline gelmiş olmak vakıtasından alan bir alâka ile İtalyan siyaseti bu mıntakaya doğru tevaccüh ediyor. Tuna havzasında ve Balkanlarda niizam ve sulhü muhafaza etmeği kat'î surette arzu etmekte olduğumu beyan ve teyid etmekle beraber İtalya, ne şekilde olursa olsun bu bloka dahil olacak memleketlere faydası ve sulhü tesise medarı olacağına kail değildir.

Kont Ciano, bundan sonra İtalya ile Yugoslavya arasında akdolan ademi tecavüz ve dostluk mısakından bahsetmiştir.

Hatib, Yunanistan ile geçenlerde teatis edilen notaların ilerideki muhtemel inkişafı için esas teşkil edeceğini söylemiştir.

Türkiye - İtalya

İtalya ile Türkiye arasındaki münasebetlere 1932 tarihinde teccid ve teyid edilmiş

Millî Şef Sivasta

(Baştarafı 1 inci sayfa)

Kemahta

Kemah 16 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü, saat 9.30 da hususî trenlerle Kemahta teşrif etmişler ve istasyonda bulunmuş olan ve içten tezahüratta bulunan halka ittifak ettikten sonra Sivasa müteveccihen yollarına devam buyurmuşlardır.

Divrikte

Divrik 16 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü saat 13 ü çeyrek geçe Divrikte muvasalat etmişler ve büyük sevinç ve samimî tezahüratla karşılanmışlardır.

Millî Şefimiz, Divrik istasyonunda çıkan demir cevherinin istasyonda vagonlara yükletilmesine dair etraflı malûmat aldıktan sonra trenlerine binerek yirmi dakika ötede bulunan Cürek istasyonuna varmışlar ve oradan otomobillerle istasyondan 750 metre yüksekliğindeki Demirtepe ocağına gitmişlerdir.

Demirtepede demir madeninin ne suretle topraktan çıkarıldığı ve Cürek istasyonuna nasıl taşındığı, madenin ve işletilmesinin yakın zamandaki seyri inkişafı, yapılmakta olan 250 kişilik lokantalı amele evi hakkında kendilerine verilen izahatı dinlemişler ve birçok sualler sorarak memleketimizin inkişafında rol oynayacak olan bu kıymetli demir madeni ile yakından alakadar olmuşlardır.

Reiscümhurumuz Demirtepe civarındaki işletme sahasında bir müddet yayan gezdikten sonra Cürek istasyonuna avdet etmişler ve orada yapılmakta olan 100 kişilik lokantanın amele evi ve memurin evleri, mekteb, hasane hakkında malûmat almışlardır.

Millî Şefimiz, saat 15.30 da Sivasa doğru yollarına devam etmişlerdir.

Sivasta

Sivas 16 (A.A.) — Reiscümhur İsmet İnönü bu akşam saat 21 de Sivasa muvasalat buyurmuşlardır.

Menemencioglu Londra radyosunda bir hitabede bulundu

(Baştarafı 1 inci sayfa)

«Aziz yurdtaşlarım;

Londra radyosunda türkçe neşriyat servisi benden size birkaç söz söylemekliğimi, bir hitabede bulunmağımı istedi.

Bu teklifi memnuniyetle, tehâlükle kabul ettim. Maksadım, memleketimin havasile temas ederek kalbimin içinde sizin sesinizi duymaktır. Size zevk ile söyleyebileceğim söz Türkiülüğün İngilterede gerek yüksek devlet ricalı ve gerekse İngiliz milleti arasında gördüğü yüksek itibarı muhtelif vesilelerle bizzat müşahede ettiğimi anlatmak olacaktır.

Dünyanın bu karanlık zamanlarında İngilterede Türk dostluğunun kıymeti ne büyük bir itibara mazhar oluyorsa her şeyi duyan, sezen ve hisseden kalblerinizde de aynı in'ikâsı bulduğuna eminim.

Sizin sıcak nazarlarınızdan cüda bulunduğum zamanlarda bu büyük yaklaşmanın hazzile bahşıyorum.

Müsaade ediniz de sözlerimi size kalbimin en sıcak köşesinden gelen bir hâret ifadesile bitireyim.»

Istanbulda vilâyet ve belediye teşkilâtı birbirinden ayrılacak

(Baştarafı 1 inci sayfa)

ki direktiflerle hareket edecek, Dahiliye Vekâleti ile olan muhaberatını valinin tasvibi ile yapacaktır.

Vali, Reiscümhur, Meclis Reisi ve Başvekille aynı derecedeki ecnebi misafirlerinin teşriyatında hazır bulunacak, vekillerle diğer misafirlerin teşri ve istikballeri işi ile vali muavinlerinden biri meşgul olacak, bu esnada belediye reisi de teşrifatta hazır bulunacaktır.

Vilâyet ve Belediye Meclisleri birbirinden ayrılınca şimdiki Şehir Meclisinin yeniden intihabı lâzım gelecektir.

Bu hususta temaslara yaınmak üzere yakında Belediye Reis Muavini Rifat Ankaraya gönderilecektir.

olan dostluk mısakı hâkimdir.

İtalya ile Bulgaristan arasındaki münasebetler, an'anevi olarak dostanedir.

Aramızdaki mübadeleleri arttırmış olduğumuz Romanya ile olan münasebetlerimiz de dostanedir.

İki memleket arasındaki dostluk ve tesanüf rabatları çok derin olduğundan İtalya - Macar münasebatından bahsetmek hemen hemen lüzumsuzdur.

İtalyan hariciye nazırı ilâveten demıştır ki:

Tuna havzasında ve Balkanlarda sulhü muhafaza etmek bütün memleketlerin müşterek menfaatleri iktizasındandır. Bu sebeben dolayı İtalya, milletlerin kendi aralarındaki muallâk meseleleri dostane bir surette halletmek hususundaki arzularını izhar etmelerini derin bir sempati ile karşılamak - tadır.

Kont Ciano, İtalyanın vukuatı teyakkuza ile takib etmekte olduğunu hatırlattıktan sonra, dünyayı sulh ve salâha kavuşturmak için bir kere daha harekete geçmeğe Amade olduğunu söyleyerek nutkuna nihayet vermiştir.

Boşanmalra niçin çoğalıyor

(Baştarafı 1 inci sayfa)

olsun diye bir uşak gibi zengin aile kapılarını koşarlar. Kızı alıp çekilince gözü görmeye açılan bu şık bayanlar aç kalarlar ve elbette isyan ederler.

Memleketi üç veya beş çocuğıle aç kalarak titreyen nice bin anne vardır. Erkek dışarda gece yarısına kadar içer, pis ve süflî kadınlara peşinde koşar, eve bir yük halinde sırta gelir; sorarım, böyle bir erkek te koca mıdır acaba?..

Buna tahammül edemiyen kadın elbette mahkemeye gidince, açım, bana bakmıyor, diyecek.. bu hata mıdır?

Gene bir yanda, kocası askere giden, çalışmaya değil, dolaşmaya hali ve mecali olmayan bir zavallı da iki çocuğunu ele emanet eder, kendisi bir lokma etmek için fabrikaya koşar, yahud el çamaşırı yıkar, hizmetçilik eder, bunlara gözler ne kadar kapalı..

Böyle acı misalleri ben de yüzde doksan olarak gösteririm, sayın avukat ne der acaba?.. «Bizim kadınlarmız henüz erkeğe yardım edecek seviyede bulunuyorlar» dediğine nadim olmaz mı?

Hayır, ecnebi kadınları yükseltmek iyi bir hareket sayılmaz. Türk kadını hiçbir milletin kadınıle mukayese kabul etmez. O feragatkâr, fedakâr ve çok yüksektir.

«Samiye Onaran (Kadıköy):

Anketinize avukatların verdikleri cevabı ve birkaç ta kari mektubunu okudum. Bu davada erkeklerin haksız olduklarını kabul etmek lâzım, tenkide, hele kabahatlerinin yüzlerine vurulmasına asla tahammül edemezler. Fakat ne çare ki, ortada bir hakikat vardır, bunu söylemek te faydalıdır. Daima yuvayı erkek yıkar.

Yalnız bir fark vardır: Yuvanın yıkılması esbabını erkek hazırlar, baltalar, baltalar, nihayet yuva öyle bir hale gelir ki, kadın kıpırdayınca çöktürür, o zaman da hah, işte yuvayı kadın yıktı, denir. Halbuki bu felâketi erkek hazırlamıştır. Ya karısını ihmal etmiştir, ya bakmamıştır, velhasıl kadını isyan ettirecek vaziyetler ihdas eylemiştir.

İyi bir erkek dünyanın en kötü kadını alsın, onu yuvasına bağlayabilir, onu mükemmel bir eş, ideal bir anne yapabilir. Kadın zayıf ve zavallı bir mahluktur. Onun bu isyanı ve tevekklülü tabiate karşındır. Ne yapısın, Allah öyle yaratmış. bu yüzden çok tesir altında kahr. İyi bir tesir altında kalan, iyi örnekler gören, kocasının alâkasını üzerinden eksilmiş

görmeyi kadının fena olmasına, bahusus yuvasını yıkmasına imkân yoktur.

Halbuki, kadını kötülüğe erkekler teşvik ediyorlar. Eve bekâr arkadaşlarını getiriyorlar, karılarını olumiyacak yerlere götürüyorlar. Kendi kabahatleri yüzlerine vurulmasını diye karılarının ufak tefek flörtlerine göz yumuyorlar. Bazıları manen değil, maddeten de yuvalarını ihmal ediyorlar. Sonra da kabahatli zavallı kadın.. erkeklerde insaf denen şeyin zeresi yok galiba..

«Hayrünnisa Dikmen (Adrestin neğrini istemiyor):

Kabahat kadında mı, erkekte mi?.. diye soruyorsunuz. Hangi suçun failini araştırırsınız da altından erkek çıkmaz? Bu işde de yegâne kabahat erkektedir. Daima evini barkını terkedene neticede mahkemelere düşmeğe sebep olan erkektir.

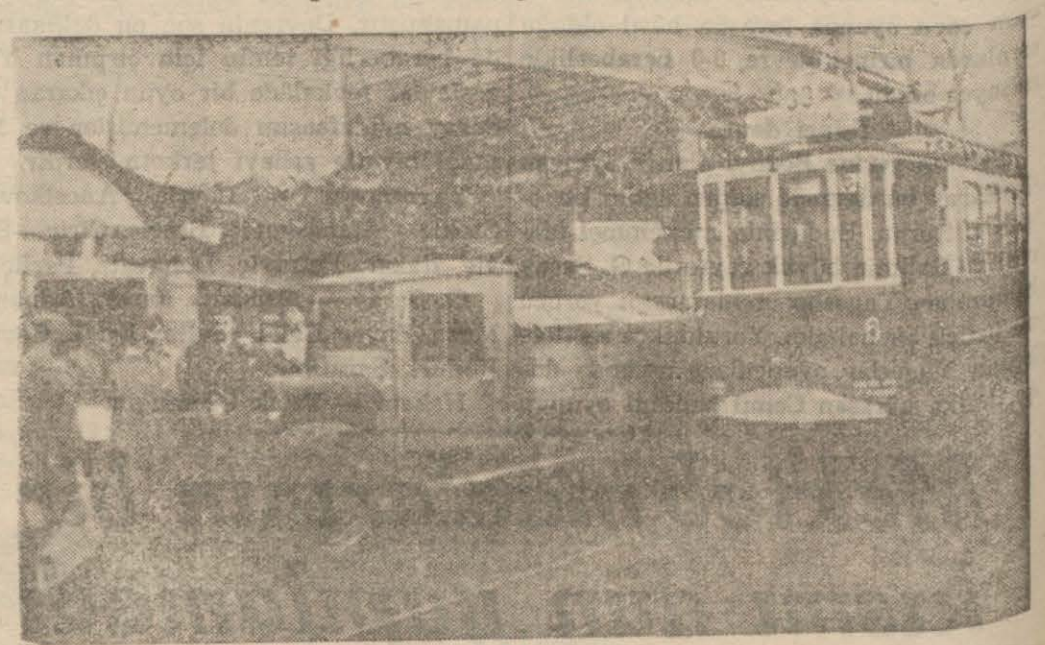
Yalvara yakara aldıkları kararlarını bir müddet sonra ihmal etmeğe, başka kadınlarla düşüp kalkmağa başlıyorlar. Biraz bitleri kanlandı mı hemen bir «metres» te tutmağı ihmal etmiyorlar. Dikkat ediniz gelirleri fazla erkeklerin hemen hepsinin birer de metresi vardır. Bunu bilen kadının huysuzluk etmemesi mümkün müdür? Bir de kadınlara sinirli, huysuz diyorlar. Elbette sinirli, huysuz olacaklar. Beyefendi, istediği yerde geçecek, istediği kadınıla düşüp kalkacak, yuvasının parasını başkalarına yedirecek, sonra da hanım ses çıkarmıyacak!

Böyle vurdum duymaz kadın bizim cemiyetimizde yoktur. Türk kadınının izzeti nefisleri yüksektir. Aldatılmağa, ihmale asla lâkayd kalamazlar. Sırf kocalarını yalnız kendilerine mal etmek, yuvasına bağlamak için çırpanın kadını huysuz, sinirli addetmek pek insafsızlıktır.

Mademki kadın kendisini bir erkeğe vakfetmiştir, o erkek te kendisini karısına vermelidir. Bana böyle bir erkek kaç tane gösterebilirsiniz? Karısının gözü önünde - tâbiri affedin - dalga geçmeğe kalkan soysuz erkekler de var.

Kadın hiçbir zaman boşanmak «dul» kalmak istemez. Fakat düşünün, onu mahkemelere koşturan ne büyük sebepler olmalıdır ki, her şeyi göze alıyor. Erkekler kabahatli kadınlara yıkılemeye çalışacaklarına, kusurlarını bile ona gösterip, tashih etseler daha iyi ederler.

Bir tramvay bir çöp kamyonuna çarptı

Çarpışma hâdisesinin den bir intiba

Dün Sultanahmedden Beyazıda gitmekte olan vatman Tahsinin idaresindeki Şişli - Beyazid tramvayı Çarşıkapıda Çorlu medresesinin önünden geçerken, Eminönü kazasına aid 136 sayılı çöp kamyonile çarpışmıştır. Müsademenin şiddetinden kamyon caddedeki kolacı Vartanoşun 56-2 sayılı dükkânının duvarına hızla toslamış ve duvarı yıkmıştır. Bu

surada dükkânda bulunan Vartanoş, bu çarpışma neticesinde hasıl olan sarsıntıdan ayağından yaralanmış ve celbolunan imdadı şhhi ile hastaneye kaldırılmıştır.

Çarpışma neticesinde, tramvayın ön kısmile, kamyonun muhtelif aksamları hemmiyetli surette hasara uğramıştır. Kaza etrafında zabıta tahkikata başlanmıştır.

Basım Kooperatifinin Kongresi

Basım İstihlak Kooperatif Şirketinden: Umumi heyet, esas mukavelemizin on altıncı maddesi mucibince alelade surette İkincikanun 940 senesinin 5 inci Cümâ günü saat 14 de Şirketin Ankara caddesinde Orhanbey hanındaki merkezinde içtima edecektir

Sayın ortakların teşrifleri rica olunur.

RUZNAME

- 1 — İdare meclisinin raporu.
- 2 — Bilânconun tetkik ve tasvibi.
- 3 — Dahilî talimatnamenin 9 ve 10 uncu maddelerinin taddil.
- 4 — Kooperatifin kâğıttan başka tab levazımı maddeleri üzerinde de iş yapmasına karar itası.
- 5 — Esas mukaveledeki murakıplar tahabile ücretlerinin tesbiti.
- 6 — 35 inci madde mucibince hesab neticelerine göre kârın teyziine karar İDARE MECLİSİ

"Son Posta,"nın Hikâyesi

SOL AÇIK

Çeviren: Hasan Âlt Ediz

Onu daima kapıda karşılarıydı. Çünkü o tanınmış bir delikanlı idi. Daha doğrusu o, meşhur bir insandı. O stadyomun kapısından içeri girer girmez, kalabalık bir seyirci kafilesi ona doğru koşar, etrafını çevirir; her kes ayrı ayrı onun elini sıkmağa çalışır.

Grişa Çapelkin, futbol üstadlarından idi. Takımının yaman, müthiş bir sol açığı idi.

Grişa; topu ayağına geçirerek bir fırtına gibi düşman kalelerine ilerlerken, seyircilerin kalbi duracak gibi olur, top yıldırım sür'atle ağların içine takıldığı zaman bütün stadyom ayakta olarak onu selâmlar, çocuklar: «Çapelkin Çapelkin!» diye sesleri kısılncaya kadar haykırlardı.

Bu defa da böyle oldu.

Grişanın mensub olduğu «Dizel» takımını hiç durmadan «Burevestnik» takımının kapılarını zorlamış, «Dizel» takımının bütün aklarını, bilhassa sol cemahtan inkisaf etmişti. Yıldırım sür'atle düşman müdafaasını aşan Grişa, topu santrfora vermiş, ve ondan aldığı pası da, bir gülle gibi düşman kalecinin sol köşesinden içeri sokmuştu.

Bu, klâsik bir goldü. Stadyom bütün bir uğultu içinde ve ayakta olarak Grişanın bu golünü selâmladı.

Birinci haftayın ile ikinci haftayın arasındaki fasılda, gözlemlü bir amca kalabalığı yaparak Grişanın yanına sokuldu ve delikanlının kulağına:

— Siz dâhisiniz! Siz bir harikasınz. diye fıslıladı.

İkinci haftayında Grişa bir gol daha attı.

Oyun nihayet bularak stadyomun alkışları dindiği zaman Grişa, yavaşca, arka kapıdan sokağa çıktı. Arka kapıda onu Lüsyâ bekliyordu. Grişa sevgilisinin arkasında, sekizle on iki yaş arasında bir çocuk kafilesi farketmişti.

Çocuklar Grişayı görür görmez:

— Yasa Çapelkin! diye bağırdılar.

Kendisini burada da bulmalarından şaşırın Grişa:

— Siz de yasavın kartal vavruları!

Diye cevap verdi ve sevgilisinin koluna girerek yürüdü.

Grişa, günün alt tarafını, tenha bir köşede; başını sevgilisinin göğsüne dayayarak onunla başbaşa geçirmek istiyordu.

Grişa; kolunda sevgilisi olduğu halde parka doğru yürüdü. Park ıssız ve tenha idi. Grişa kanapelerden birine oturdu. Sevgilisi de yanı başına oturdu. Lüsyâ büyük bir şefkatle, büyük bir sevgi ile Grişanın yüzüne baktı. Sonra da,

— Grişa; dedi; sen bugün harikulâde iyi oynadın! düşün bir kere, polisler haric, yüz altmış bin seyircinin gözü seni takib ediyordu.

Sosyal ferd ise, şimdi bana: «Bu kâğıd-ları yırt, evli bir kadına bö'ye şeyler söylemeğe hakkın yok; ne yapıyorsun, kendine gel!» diye sesleniyor.

(Bu mektub gönderilmemiştir.)

Hüseyin Gerçek'ten boksör Kenana Azim Kenan,

Son seyahatiniz esnasında birlikte geçirdiğimiz güzel günlerin hatırasını lezzetle saklıyorum. Hele, Selânikte hanımları otele bırakıp ta yalnız erkeklerden mürekkep bir kafiye halinde eğlenmeğe çıktığımız son gecenin tadı hâlâ damaklarımdadır. Ötedenberi tanıştığımız ha'de sizin kapalı ve durgun manzaranızın arkasındaki hareketli ve uyumlu genç insanı o geceye kadar tanıyamamış olmam, sırf böyle bir fırsatın ele geçmemiş olmasından ileri geliyorum.

Mediterranean otelinin altındaki barda varvete numaraları gösteren Macar dansözleri daha buradalar; mukaveleleri bitmek üzere imiş; onlar gitmeden galiba ben de Selânikten ayrılmıyacağım.

Zavallı Macaristan, harbden evvelki senelerde dünyanın her tarafına ağır top arabalarını çekmek üzere gönderdiği kadana beygirleri ihracatla meşhurdu; şimdi boy boy, cesid cesid, türlü renkte, türlü güzellikte genç kadın ihracatla meşgul... Hangi memlekette hangi baran gitseniz mutlaka Macar kadınlarının gözde carlığı görülür.

O akşam sizinle birlikte Beyaz Kule'nin altındaki çalgılı kahveye gelen dilber, mütemadiven sizi sorup duruyor.

Grişa; hafifce sevgilisinin sözünü tasdik etti,

— Doğru!

Lüsyâ sözüne devam etti:

— Yüz altmış bin avuç seni alkışladı.

Birdenbire; fundalıkların arkasından bir ses duyuldu:

— Parmakları hesaba katarsak se-kiz yüz bin parmak sizi alkışladı.

Aşıkla maşuk birbirine baktılar.

Furdalıkların arkasından; Grişanın prestîşkârlarından bir alay çocuk çıktı. En yaşlısı ancak on ikisinde vardı.

Çocuklardan biri ilerliyerek:

— Bizi affet Grişa; dedi. Biz sana mühim bir şey söylemek için arkandan geldik. «Burevestnik» takımının kale-cisi topu havadan tutmasını hiç bece-remiyor.

Bir ikincisi de şöyle tamamladı:

— İşte siz bu noktayı hesaba kata-rak daima yukarıdan gol atmağa bak-malısınız!

Grişa; bundan sonra böyle hareket edeceğine dair çocuklara söz verdi ve sevgilisini koluna takarak, gayri mu-ayyen bir istikamette yürümeye baş-ladı. Çocuklar da sessizce onları takibe başladılar. Bir müddet sonra bunlar-dan biri Grişaya yaklaşarak onu ko-lundarı çekti. Gözlerini sık sık açıp ka-pıyarak:

— Ne olur; çantanızı verin de ben taşıyayım; dedi.

Grişa; arkasına bakmağa lüzum gör-meksizin:

— Lüzümü yok; dedi; ben kendim taşıırım.

Çocuk ısrar etti:

— Ne olursunuz; su aşıca kadar ta-yivereyim. Benim adı: Tükindir.

Grişa hiç bir sev söylemeksizin çan-tasını Tükine uzattı.

Küçük Tükün ihtimamla çantayı ya-kaladı ve bahtıyarlılıktan iki tarafına sallanarak Grişanın ardından yürümeye baş-ladı.

Diğer çocuklar da çantaları takib et-tiler.

Grişa; sevgilisiyle vedalasmak üzere durakladığı zaman, nezaketli Tükün bir kenara çekildi.

Grişa ürkek bir eda ile sevgilisine:

— Lüsyâ; dedi; yarın oyunumuz yok. İstersen buluşalım da bir yere gidelim?

Lüsyâ gülümsiyerek:

— Pekî; dedi; ve kapının içinden gözden kayboldu.

Grişa, kendi evinin kapısı önüne gel-diği zaman çocuklarla vedalaştı. Tü-kin'in elini sıkarak kapıdan içeri girdi.

Ayakta duramayacak kadar sarhoş olan kapıcı Pahomiç, iki yanına sallanarak:

— Siz Çapelkin; dedi; çok dürüst bir insansınız! Hem kiranızı vaktinde ve-rirorsunuz, hem de mükemmel futbol

oynuyorsunuz! Bugünkü golünüz ne yamandı! Neyse, gecenz hayrolsun!

Kapıcı bunları söyledikten sonra yerlere kadar eğilerek Grişayı selâmladı ve «Karmen» operasından «Toreador» aryasını mırıldanarak yatmağa yollandı.

Grişa geceyi çok fena geçirdi. Sabaha karşı rüyasında küçük Tükini gö-rdü. Tükünin gözünde gözlük vardı; par-mağıle Grişayı tehdid ederek şunları söylüyordu:

— Siz bir harikasınız Grişa! Şayet ayak parmaklarını da hesaba katarsak sizi alkışlayanların sayısı bir milyon altı yüz bin kişiyi bulur;

Bunu takib eden bütün bir hafta hiç müsabaka olmadı. Grişa sık sık Lüsyâ ile buluştu. Bu arada hemen her gün Tükünden birer kart aldı.

Ağustosun onunda Grişanın olduğu «Dizel» takımı «Zafer» takımı ile karşılaş-tı.

Bu hakikaten enteresan bir oyun oldu. Birinci haftayın ilk beş dakika-sında «Zafer» takımı «Dizel» bir gol attı. Birinci haftayın sonuna doğru, ayağına topa geçiren Grişa, kolaylıkla bütün hasım müdafaasını atlatacak kaleci ile karşı karşıya kaldı. Seyirciler, heyecandan nefesleri kesildi. Grişa, büyük bir soğukkanlılıkla kalenin sağ köşesine yıldırım gibi bir sût çek-ti. Fakat... Top kalenin içine girece-ğine, sağ direği sıyrarak dışarı gitti.

Böyle bir iskanı futbol tarihi hemen hemen hiç kaydetmemisti. Stadyom, yaralı bir aslan gibi inliyordu. Hake-min düdüğü, oyunun bittiğini ilân et-tiği zaman ortalığa derin bir sessizlik çöktü. Seyirciler, birbirlerinin yüzle-rine bakmaksızın sessizce dağılmağa başladılar.

Lüsyâ, her zamanki gibi onu kapı-nın ağzında bekliyordu. Mahcub bir eda ile:

— Bugün çok şükür yalnızız, dedi. Kahır yüzünden lütfle uğradık.

Grişa kabahatli kabahatli Lüsyâyı kucakladı. Tam bu sırada, duvarın arka tarafından tanıdık bir ses işitildi:

— Onu unuttuğumuzu zannedecek-onun için kendisiyle konuşmamız lüzüm gelir.

Lüsyâ ile Grişa süratle oradan uzaklaş-tılar. Tramvaya bindikleri zaman kon-düktör, büyük bir esefle:

— Ahh, diye söylendi, bir kaç san-tim sola gitseydi muhakkak gol olur-du. Siz ise...

Evlerine yaya olarak gittiler. Grişa evinin kapısından ilk defa olarak ayak bir vaziyette kapıcı Pahomiçe rastladı.

Kapıcı, ona kapıyı açarken, resmî bir eda ile:

— Buyurunuz; dedi.

Fakat kendisini tutamıyarak; esefle,

— Ahh, diye ilâve etti; onlar böyle

hac asılmış olmasına rağmen minaresi muhafaza edilen camii ile, hâlâ söylenen eski devirden kalma sokak isimleriyle Osmanlı Selânik, bu bağıri yanık müseyi hanendenin sesinde feryad ediyor, san-dım.

Azizim Kenan,

Ben sizinle daha evvel uzun müddet ahbablık ettiğim ha'de sizin hakiki hü-viyetinizi ancak bu son seyahatinizde ta-nıdım; hattâ Atınada, Olimpiyada falan da değil de Selânikte bir otelde ve bir-likte geçirdiğimiz son kısa bir kaç gün içinde tanıdım.

Onun içindir ki duygularımı sere serpe, gelisi güzel yazıp size bildirmekte zevk duyuyorum. Bu, gurbet ilde bir ah-babla dardleşmek ihtiyacından ileri ge-liyor galiba...

Hanımefendiye saygılarımı bildirir, el-lerinden öperim. Size de bir çok selâm, ve sevgiler, dostum.

Ayseden Lizaya

Ankara'ya gönderdiğiniz mektubu al-dım; Selâniğe gönderdiğiniz mektub da döne dolaşa gelip Ankara'da beni buldu. Lü-ayn açık konuşalım: Selâniğe gönder-diğiniz mektub samimî, çünkü onda oldu-ğun gibi, bütün sinirin, kiskançlığın, hid-detlin sen varsın. Ankara'ya gönderdi-ğin mektub samimî değil; hiddetin ge-nince pişman olmuştun. Eski bir arkadaşın darılmıyışın için kendine hâkim olarak bir takım nezaket cümleleri sıralamışsın

(Arkası var)

«Son Posta»nın yeni edebî romanı 56

CEYLÂN AVASI

Yazan: Refik Ahmed Sevengil

üstünde yayılan ve sed sed yükselen se-hir, aşağıda inci bir gerdanlık gibi hal-kalanan rihtim ve sahildeki beyaz ve mamur binalar...

Bu küçük gazinonun en mühim husu-siyeti burada alaturka rakı ve alaturka saz bulunmasıdır. Bende kısa bir zaman içinde şiddetli bir memleket hasreti baş-lamış da farkında değilmişim. Türkiye-de yıllarca eski musikiyi dinlediğim ol-maz, burada konsoloshanemizde tanış-tığımız Türk tabiyetli, yerli, Hamdi Alaz isimli bir bütün tüccarı bir akşam beni Karaburun gazinosuna götürdü. Tesadü-fen, bir saz heyeti ile karşılaştım, işte üç gündür sıra ile buraya devam ediyorum.

Çalgıcılar yerli yahudilerden, bir de hanedeleri var. Fasil tam tertib. Okuduk-ları şarkılardan bir mısra hafızama çivi ile mihlanmış gibi yerleşti, gece gündüz dilime dolanıp duruyor:

Viraneyim, ey gamzede dil, cevri felektan

Meşhur, mevlâi tekkesile, kapısına

bir müsamahaya lâyük değillerdi. Ne diye gol yapmadınız da iska geçtiniz?

Grişa evden içeri girince posta ku-lusunda bir teleraf buldu. Telgrafta: «Hayretteyiz! Bundan sonra daha iyi oynayacağımızı umarız. Selâm. Halame-yon ailesi!»

Grişa telgrafı bir köşeye fırlattı. Ve asık bir suratla yatağına girdi.

«Son Posta»nın tarihi tefrihası: 85

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

İsyanın sebepleri

Padîşah ortaya hitab etti:

— Bir fitne çıkacağına beklerdim... mektubunu da almıştım... Vezir zorbabaş-lar sağ kaldıkça, kul ve halk arasında fitne ve fesad eksik olmaz. Onlara reşid padîşah gerekmez. Babam zamanı gibi, Sultan Osman ile benim çocukluk zaman-ım gibi günlere hasrettiler, yahud ki Sultan Mustafa gibi meczub isterler... bu fitne ve fesadın başını bilirim ve önün-üzde ahdim olsun, bunca masum kulla-rımın ve reayamın kanını onlarda koy-maz, alırım. Bre bu devlet Âli Osman Sultan Murad Hânındır! Amma korkum sevdiğilerim içindir. Ben sipahi ve yeni-çeri eşkiyasına taç ve taht vermem, ben müşahib, nedim, vezir ve zabıtlarımı eş-kiya eline vermem. Bu devlet Âli Osma-nın iyiliğini isteyen sadık kullarımı hile ve zor ile alırlar diye korkarım...

Başından korkana izni hümayunum vardır, dilediği yere varır, gizlenir... Sultan Mu-rad eyle onları eşkiyaya teslimi yoktur. Dedi.

Sonra, gözlerini, şeyhisilâm Yahya ef-fendinin başlıyarak oradakilerin yüzün-de gezdirdi ve en son Melek Ahmedle yüz yüze geldi:

— Ahmed... dedi.. Hasan nerededir?..

Melek Ahmed:

— Hasan Halife kulunuz dışarıda yeni soyunur. ayağına yüz sürmeğe şimdi gelir padîşahım...

Dedi. Murad, basını ağır ağır salladı:

— İnsan hatadan kurtulamaz... Hasan gibi sevgili kulumu yenicileri ağası et-mekle ona gâfir ve zulmettim. Onun gibi nahif ve nazik bir çelebinin bu fitne ve fesad sırasında yenicileri eskivasına zabıt olamayacağını bilmek lüzümdü. Amma yeniceriye basbuğ o'mağa, Hasan gibi zeki ve calskan ve cesur ve mazbut bir genç lâvıktı ki Sultan Osmanın Hotin seferindeki yüz karalı bir daha olmya..

Murad, sevhîsî'ama dönerik:

— Yahya efendi, bu fitnede ülemanın sadakatinden emin misin?

Diye sordu. Seir, avucunu ile sakalını tu-tup sıvazlıyarak biraz düşünür gibi oldu:

— Sevketli padîşahım... diye cevap verdi o kullarını sen benden iyi bilirsin... Simdîlik sadakat üzeredirler, ve onlar sipahi ve yenicilerin zorba eskivalarına arka olmalarına sehirlerinden de emniyet ve güven üzere olmak lâzımdır.

Padîşah, seir bir sesle:

— Bre efendi, sehirlinin arkandan vürûcünü bilevirm... bre ben şimdi vürûdüm Atmeydanındaki fitneciler üstüne...

Burada söze kızlar ahası da karıştı:

— Sevketli, mehabetli padîşahım... dedi. sehirliye neden muhtacı. emir bu'ar, bostancı, baltacı, asçı ve satır ve nevke ve enderunun zülfi'ü pâraları ve kapıcılar öümle on bin kaptı kulu halkın silâhla-

bir müsamahaya lâyük değillerdi. Ne diye gol yapmadınız da iska geçtiniz?

Grişa evden içeri girince posta ku-lusunda bir teleraf buldu. Telgrafta: «Hayretteyiz! Bundan sonra daha iyi oynayacağımızı umarız. Selâm. Halame-yon ailesi!»

Grişa telgrafı bir köşeye fırlattı. Ve asık bir suratla yatağına girdi.

— Bre söyle kim imiş onlar?..

— Küçük Siyavuş kulun ile bu bende-nin akrabasından Kuyumcubaşı zade Ev-liya Çelebi derler, bir sadık ve zarif gençtir, müşahib ve nedim olmağa lâ-yuktur padîşahım...

— Bre Küçük Siyavuş zaten hizme-timdedir, Evliya Çelebiyi de bilirim... Amma ben Musanın yerine müşahib ola-rak Tayyarzadeyi almak isterim...

Yahya efendi ile Melek Ahmed ağa, hemen ikisi birden:

— Vallah Padîşahım... Şimdi bizim hatırımza da o' genç gelmişti... Padîşah-ıma nedim olmağa lâyuktur...

Dediler. Padîşah gülümsedi:

— Onu sonra bir kere daha görürsünüz. Fitneyi bana mektub ile Hasan Halife ha-ber verdi... Şimdi sen anlat bakayım bana Ahmed, bu ne istir?

Melek Ahmed ağa bir kaç adım yak-laştı. Padîşah:

— Otur da anlat!

Dedi. Melek Ahmed diz çöktü ve an-latmağa başladı:

— Sevketli Padîşahım... İstanbul eş-kiya ile malâmâl... Kayıkhaneler, bekâr odaları, kahvehaneler, hamamlar, han-lar sipahi ile doldu. Yenicilerle bera-ber söz birliği edip, dün gece «Hüsrev paşayı azlettirenler Padîşah ve Devletin dostu değî'dir» diye Atmeydanında top-landılar ve bir defter yapıp isimler ya-zıp «bunları versin paralayalım!» diye avak dirediler... Sipahiye Hüsrev paşa-nın, Yeniceriye Receb paşanın teşvik et-tiği söylenir...

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Bergama mintakasında zeytin ve pamuk istihşalâtı fazla oldu

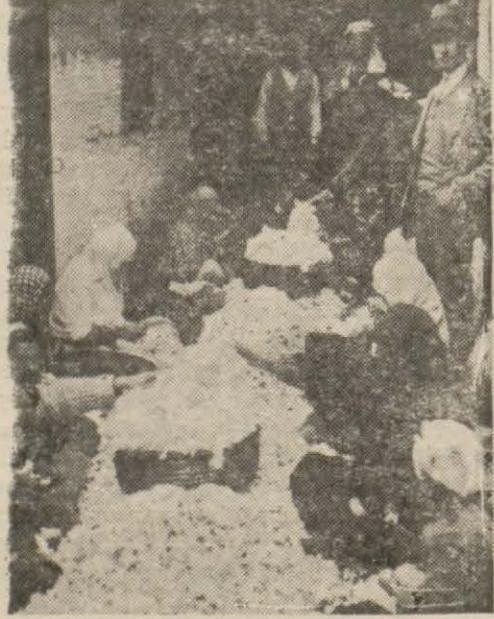
Mahsulün fazlalığı ve fiyatların müstahid oluşu da müstahsil memnun bıraktı

Bergama (Hususi) — Bu yıl Bergama ve havalisinde zeytin mahsulü, yapılan fenni imarat dolayısıyla fevkalade bir istihşal meydana getirmiştir. Mahsulün çokluğu nisbetinde fiyatlar sevinç verici bir halde devam etmektedir. Hali hazır satışlar sekiz, sekiz buçuk kuruş arasındadır.

Bundan başka Egenin en yüksek kalitede pamuğunu yetiştiren Bergama ovası bu sene çok yüksek istihşal yapmış ve çekirdekli pamuğu 22 - 23 kuruş satmaktadır.

Ziraat Bankasının dağıttığı akala cinsi tohumlardan çok istifade edildiği müşahede edilmiştir. Bergama pamukçularının eski usul ekim tarzını bırakmış tohumları pamuk tohum makinelemlerle ve çapasını da çapa makinelerle yapmaktadırlar. Bu usul ile azami rantıman alınmaktadır.

Sındırgı (Hususi) — Burada tütün piyasası hararetili gitmektedir. Bugüne kadar hemen yedi yüz bin kilo kadar tütün satılmıştır. Mübayaat devam ediyor. Baş fiyat 85 kuruş olduğu halde burada 95 kuruşa da birkaç kalem tütün satılmıştır. Amerikan Glen ve İnhisarlar ve Türk limited ve yerli ürünler ve

Pamuk kozaları ayıklanırken

Herman İspirer ve Hüseyin Sabri ticarethanesi ve Felemenk ve Boruvalı tütün ticarethanesi piyasaya iştirak etmişlerdir. Hükümetimizin aldığı tedbir üzerine bu sene tütünlerimiz sevgi ile satılmaktadır. İnhisarlar ve Türk limited de epeyce mübayaatta bulunmuşlardır.

Ceyhanda çifte tedrisat usulü ilga edildi

Ceyhan (Hususi) — Şehirimiz ilk okullarında bir iki senedir tatbik edilmekte olan çifte tedrisat usulü kaldırılmıştır. Evvelce bu yüzden birçok yavru tahsiline devam edemiyorken bugün hepsi de tekrar mekteplerine koşarak tahsillerine devam başlamışlardır. Çifte tedrisat usulünün ilgası muhitte, okuma çağında bulunan yavru-lardan ziyade velilerini ve bütün halkı sevindirmiştir.

Ceyhanda çifte tedrisat kaldırıldı

Adana (Hususi) — Mahzurlu görüldüğünden dolayı hemen bütün memleket ilk tedrisat müesseselerinden kaldırılan çifte tedrisat usulü bu ay nihayetinde Ceyhanda da kaldırılacaktır.

Ceyhana 100 rğ tmen yetiştirilecek

Ceyhan (Hususi) — Geçen sene Adana'da açılan «Eğitmen» kursuna bu yıl sırf Ceyhan bölgesinden 100- talebe alınacak ve bu eğitimciler de bölgemiz köylerine gönderilecektir.

Kurstan mezun olacak eğitimciler, mektebi bulunan ve bulunmayan köylere tevzi edilerek muallim mevcut köylerde, muallimlere yardımcı ve diğer köylerde de müstakillen çalışacaklardır.

Izmitte tasarruf haftası

İzmit (Hususi) — İzmitte tasarruf haftası münasebetle çay ve kahve içilmesi ayrı sevinç verici mahiyettedir. Halk, ihlamur içmekte, incir yemektedir.

Garib bir hırsızlık vak'ası

Kaş (Hususi) — Kazamız adliyesi yakında cidden komik safhaları bulunan bir hırsızlık hâdisesinin muhakemesine başlayacaktır. «Sandıklama» hastalığı tabiriyle, günün gülünç dedikodu mevzuunu teşkil eden vak'anın cereyan tarzı şudur:

Fethiye, kazasının, Başkaza denilen yayla köyleri halkından 6 dilenci kadın, şurada burada bir müddet dinlendikten sonra nihayet kazamıza bağlı Göyre köyüne gelerek orada hali vakti yerinde fakat hastalıklı bir kadıncağının evine uğramışlardır.

Hasta kadın bu altı dilenciyi büyük bir misafirperverlikle evine almış hatâ kendilerine bir miktar para vererek yemek te yedirmiştir.

Bu izaz ve ikramdan sonra çok minnettar bir mevkide kalan dilenciler gûya kadının hastalığıyla alâkadar olmuşlar:

«— Aceb benim hastalığım nedir?»

Diyen hane sahibine:

«— A kız sen, sandıklama olmuştun!» demişlerdir.

Uzun zamandanberidir derdine çare arayan kadıncağın bu «Sandıklama» teşhisine çok ehemmiyet vermiş ve sormuş:

«— Peki bu hastalığın çaresi yok mudur?»

Maksadlarının tahakkuk ettiğini gören açıköz dilenciler hep birden:

«— Olmaz olur mu iki gözüm» dedikten sonra ilâve etmişler.

«— Şimdi sen şu sandığın içine gir; burada bir saat kadar kal, biraz terle, oradan sonra hiç bir sevin kalmaz. Bize de bol, bul dua edersin!»

Saf kadın derhal bu tavsiyeyi yerine getirmek için, odasında bulunan sandığın içindeki eşyaları çıkarmış, bir kenara koymuş ve bu suretle boşalan sandığın içine yerleştikten sonra terlemek üzere kabağını da örtmüştür.

Kadın sandıkta terliye dursun, açık gözler evde buldukları yükte hafif, pahaca ağır ne varsa hepsini toplayıp oradan savusmuşlardır. Nihayet bir müddet sonra hâdisenin mahiyeti anlaşılmış ve altı kadın yakalanmışlardır.

Izmitte odun kömür buhranı

İzmit (Hususi) — Evvelce de yazdığımız gibi odun ve kömür meselesi İzmitte günün meselesi halindedir. Belediyenin aldığı tedbirlere rağmen, odun ve kömür bulmak mümkün olmamaktadır. Kömürçüler de gösterilen nârhi az bularak dükkânları kapamışlardır.

Bu vaziyet üzerine, belediye yeni ve ciddi tedbirlere başvurmak mecburiyetinde kalmıştır.

Bursada bir otomobil kazası

Bursa (Hususi) — Evvelki gün şehirimizde bir otomobil kazası olmuştur. Bandırma hususî plâkalı ve şoför Muh sin oğlu Şemsettinin idare ettiği bir tenzüh otomobili, Çakır hamamından Zafer meydanına doğru inerken, koyunlarını korumak kastile ve birdenbire otomobilin önüne koşan Şehreküstü mahallesinden Abdülbaki radyotöre çarparak yere düştü. Şoför derhal anî bir manevra ile otomobili sola attı, büyük bir kaza vukuuna mani olmuştur. Sukut neticesi başından hafifçe yaralanan Abdülbaki hastaneye kaldırılmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

Adil evrakın posta ile tebliği hakkındaki nizamnamenin metni

— 3 —

(Dünkü nüshadan mabad)

Aynı zamanda tebliğ mazbatasını doldurarak evrakın tebliğ edilmemiş olması sebebiyle yukarıki ihbarnamelerin kâpiya yapılmış olduğunu kaydeder ve imza bundan sonra tebliğ olunacak evrak belediye veya muhtara veya heyeti ihtiyariye âzasından birine veya polis komiseri veya muavinine veya jandarma (merkez bölük veya takım veyahud karakol) komutanlığına veya onun yerine kaim olan makama bırakılır. Ve tebliğ mazbatası koparılacak posta makbuzile beraber tebellüğü olunacak evrakı teslim alan kimseye imza ettirildikten sonra davetiye hangi mercie teslim edildiği kayıtlı olarak posta memuru tarafından altı tekrar imzalanır. Gerek mazbata ve gerek posta makbuzu mevrut posta merkezine teslim edilir. Bunu müteakib posta merkezince makbuz hıfz, tebliğ mazbatası da tarih damgasıyla damgalanarak davetiye çıkararak makama taahhüdü olarak iade olunur.

Bu muamelelerin ikmalinden sonra tebliğ usulüne uygun olarak yapılmış sayılır. Madde 17 — Şahsa yapılması sarahatle gönderilen evrakın taahhüdü müraselaatta olduğu gibi şahsa tebliği muktezi olup ikametgâhta bulunmadığı takdirde 16 nci maddede hükmi tatbik olunur.

Madde 18 — Davetiye, mübellâgünleyleyin adını ihtiva etmekle beraber muayyen şahıslara verilemeyeceği kaydı da muhteva bulunursa, tebliğ edilecek evraka, hiç bir halde tayin edilen şahıslara verilemez.

Mübellâgünleyleyin ikametgâhında bulunmadığı takdirde 16 nci maddede yazılı muameleler ikmal olunarak tebliğ olunacak evrakın evin kapısına yapıştırılan ihbarnamede yazılı mercie bırakılır.

17 nci maddede ile bu maddede beyan olunan kayıtlar davetiye çıkararak mahkeme veya daire kâtabi tarafından yazılır.

Madde 19 — Kendisine tebliğ yapılacak şahsın davetiye gösterilmiş olan ikametgâhını değiştirilmiş olduğu hallerde:

A) Yeni ikametgâh posta, telgraf ve telefon memuruna ayrılan tevzi dairesi dahilinde ise tebliğ o memur tarafından yeni ikametgâha yapılır.

B) Yeni ikametgâh aynı tebliğ muntakası dahilinde olmakla beraber, posta, telgraf ve telefon memurunun (A) fıkrasında yazılı tevzi dairesi haricinde nakledilmiş bulunur ve adresi vazihan bilinmiş olursa adil var-

ka oraya tebliğ edilmek üzere aldıldığı tevzi dairesi memuruna verilir.

Bu takdirde posta, telgraf ve telefon memuru tebliğ yeni ikametgâha yapıldığını tebliğ mazbatasına işaret eder.

C) Posta memuru yeni ikametgâh hakkında vazih malûmat elde edememiş veya irae olunan ikametgâh tebliğ muntakası haricinde bulunmuş olursa keyfiyeti gerek (posta makbuzuna) ve gerek tebliğ mazbatasına derceder. Davetiye tebliğ mazbatası birlikte mevrut merkezi tarafından davetiye çıkararak mahkeme veya daireye iade olunur.

Müvki taksimata göre kaza hududu bir tebliğ muntakasıdır. Müteaddid merkezi bulunan şehirler mahiye ve köylerle birlikte bir muntaka sayılır.

Kendisine tebliğ yapılacak şahsın muvakkaten başka bir mahalle gittiği ikametgâhında bulunanlar tarafından beyan olunur ve işbu ifadenin sıhhatini anlaşırsa keyfiyeti posta memuru tarafından tebliğ mazbatasına yazılarak bu mazbata evrakı çıkararak makama gönderilmek üzere iade edilir. Bunun üzerine münasib bir mehil tayin edilerek tebliğ yukarıdaki kaidelere tevfiakan aynı ikametgâhta bulunanlara yapılır.

Madde 20 — Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 2606 sayılı kanunla değiştirilen 123 üncü maddesinin mahalli tatbiki olan hallerde tebliğ çıkararak mahkeme veya daire kâtabi adresin yan tarafına «yeni ikametgâhı belli değilse geri yollanamaz» kaydı ilâve eder. Bu kaydı ihtiva eden davetiye lerin tebliği sırasında posta memuru yeni ikametgâh hakkında vazih malûmat elde edememiş olursa tebliğ olunacak varakayı belediye teşkilâtı olan yerlerde belediye, olmayan yerlerde muhtara verir ve aynı zamanda davetiye üzerinde yazılı adresteki ikametgâha 8 No. 1 ihbarnama talik olunur.

Bu malûmatı ihtiva eden tebliğ mazbatası alâkadar posta merkezi vasıtasıyla davetiye çıkararak makama iade olunur.

Hukuk usulü muhakemeleri kanununun 123 üncü maddesinde yazılı müteakib muamelelerin ifası davetiye çıkararak makamlara aittir.

Yeni ikametgâhın belli olduğu mahallerde 19 uncu maddenin (A) ve (B) fıkraları hükmüleri tatbik olunur.

Madde 21 — Kara, deniz ve hava kuvvetlerine mensub erata aid tebliğler küt'a ko-mutanı veya müessesesi amiri gibi en yakın mafekine yapılır.

(Arkası var)

Mahkemelerde : Üsküdar hapşanesinden kaçanlar henüz yakalanmadı

(Baştarafı 4 üncü sayfada)

maları, ormandan başka bir yere firar etmeleri ihtimalini ortaya çıkarmıştır.

Diğer taraftan, bu firar hâdisesinde mes'uliyeti görülen Üsküdar hapşanesi başgardıyanı ve gardıyanlarından Mustafa ve Hüseyin haklarında yapılmakta olan tahkikat sona ermiş tir. Her üçü de, lâkaydi ve vazifelerini ihmal suretile firara sebebiyet vermek ten Üsküdar adliye ceza mahkemesine verilmişlerdir.

Suçlular, dün başlanan muhakemelerinde birbirlerine atfı cürüm etmiş ler ve hiçbir suçu üstüne almak istememişlerdir.

Muhakeme, şahid celbi için talik edilmiştir.

Spor sahasındaki hâdisenin muhakemesine devam edildi

Galatasaray, Demirspor maçında hakeme yumruk atan, Demirspor kalecisi Necdetle, maç hakemi Tarık Özerengin muhakemesine dün Üsküdar mahkemesinde devam edilmiştir. Muhakeme esnasında iki taraf şahidleri dinlenilmiş ve neticede Beden Terbiyesi Umumi Müdürlüğünden maç hakkında bir rapor istenmesine karar verilmiştir.

Muhakeme Kânunuevvelin yirmi ye disine kalmıştır.

45 sabikalı bir adam yakalandı

İstanbul zabıta ve adliyesini sene lerdemberi meşgul eden meşhur sabikalı Ligor, tekrar sahneye çıkmış bulunmaktadı.

Öldürmek gibi ağır suçlar da dahil olmak üzere, muhtelif suçlardan dolayı 45 e yakın sabıkası bulunan Ligor, bu defa da sahte nüfus cüzdanı taşımak ve eroin kaçaklığı yapmak iddiasıyla adliyeye verilmiştir. Ligorun diğer sabıkalılarından farkı,

işlediği her suçu müteakib mahkemeye verilisinde, deli olduğunu ileri sürmesi, böylece hapishane yerine, tumarhaneyi boylamasıdır.

Asliye 4 üncü ve 5 inci ceza mahkemelerinde sahte hüviyet varakası taşımak ve kaçakçılık suçlarından ayrı ayrı yapılan duruşmalarında suçlu bu defa da aynı iddiada bulunmuştur. Yani, kendisinin aklın malûl olduğunda ısrar etmiştir. Yeniden Tıbbi Adlilide müşahede altına alınan Ligorun filhakika aklı tam olmadığı teyyid etmiş ve kendisi tekrar Bakırköy Emrazı Akliliye hastanesine gönderilmiş tir.

Ancak Ligorun ikinci bir hususiyeti de, hastaneye gider gitmez bu sefer de deli olmadığını söylemesi, hastanede kalmak istememesidir.

Şehir tiyatrosunda Yelpeze

(Baştarafı 7 inci sayfada)

«Şermin» deki anne, kız, annesinin yoluna giden Şermini o yoldan annesi çevirmişti. Bunda da gene aynı şey. fakat kız annesini tanımıyor ve kızın fena yola gitmesine annesini kıskanması sebebi oluyor.

Birinci perde az canlı. İkinci perde çok canlı olabileceksen olamadı.

Üçüncü perde de merak var, heyecan var. Fakat teferruat fazla.

Dördüncü perde: En güzel temsil edilen perde... Temsilde en fazla muvaffak olanlar: Ledi Erlen: Neyyire Neyyir, Lord Vindermer: Hüseyin Kemal, Ledi Vindermer: Cahide, Lord Vindermerin bir kadını münasebette olduğunu karısına haber veren Şaziye, Ledi Erlenle evlenecek olan Lord Ogüstüs.

«Yelpeze» daha itinalı temsil edilmiş di, daha muvaffak olurdu.

İsmet Huldî

Trakyada spor işleri

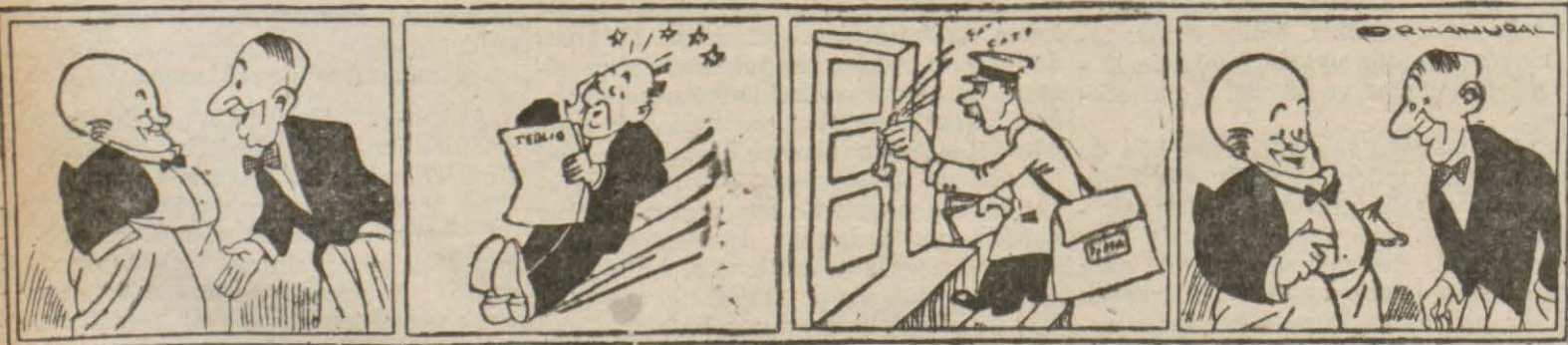

Edirne (Hususi) — Bölge spor işlerinin düzenlenmesi ve esah klüp ve spor yerleri kurulması için Umumi Müfettişlik ve Bölge Başkanlığının müsterek yardım ve alâkalarıyla Edirne modern ve asri bir spor klübü ile kapalı bir jimnastikhaneye sahip olacaktır. Bundan başka bölge binasının yanı ba-

şındaki arsaya kapalı bir güreş yeri yapılmış kararlaştırılmıştır.

Trakyada iyi bir durumda olan güreşçiliğin ele alınarak inkişafına hız verilmesi ayrı sevinç verici mahiyettedir. Resim Bayramıç bisikletçilerini gösteriyor.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki :

— Hasan Bey biliyor musun ne zamandanberi mevzuubahs oluyordu..

... nihayet bu ay başından sonra adliye tebligatı..

... posta vasıtasile yapılabilmiş..

Hasan Bey — Desene bundan sonra zavallı postacılar her kapı duvar olacaktı.

Fotoğraf tahlilleri

Umud ve cesaretini muhafaza etmesini bilen bir tip

Düzceden Bürhan Tekin, nasıl bir adam olduğunu soruyor:

Güler yüzlü ve yakın halleriyle etrafını sıkmadan menfaatlerini temin edebilir. Başkalarına inanmakta ve bağlanmakta kolaylık göstermez. Menfaatlerini dağıtmakta pek cömert davranmaz. Gürültü ve kavgacı olmak istemez.

Kayıtsızlığı seven bir tip

Karabükten Mustafa, karakterini soruyor:

Serbestçe yaşamaktan zevk alır. Arkadaşlarına karşı merdane vefalı hareketlerden haz duyar. İğbirarını kolaylıkla unutmaz. Kendisine kıymet ve ehemmiyet verilmesini ister. Sokulgan ve başkalarına minnet edici hareketleri görülmez.

★ ★

İyi ve yumuşak ka'bi bir tip

Ankaradan Kara Mehmed, karakterini soruyor:

Pehlivan tipile ve işlerine hile ve fesad karıştırmayan halleriyle kendini kolaylıkla sevdiren ve bir muhit yapar. Babacan ve açık hareketleri sıkıcı olmaz.

Zeki bir çocuk

Çorludan Hasan Öztök, karakterini soruyor:

Zeki ve çevik hareketleri görülür. Eline ayağına çabuktur. Bir iş üzerinde uzun müddet kalmaktan sıkılır değişiklikleri sever. İntizam kayıtlarını pek yorulmak istemez.

★ ★

Bir türlü konuşan bir tip

Akşehirden Hüseyin, karakterini soruyor:

Kafasına koyduğu şeyi sona erdirmek ister. İnadçı halleri görülür. Bir türlü düşünür ve konuşur. Huyuna gördüğü takdirde becerikli ve işgüzar olur.

Ciddi tavırlı bir bayan

İstanbuldan Füzruzan, karakterini soruyor:

Olduğu gibi görünen halleri tavır ve hareketlerini manalandırır. Hayata karşı ümidle dolu beklentileri vardır. Çapraşık işlerden uzaklaşır, mes'uliyetten ve tenkiden çekinir.

★ ★

Ziraat: Koyunlarda görülen çiçek hastalığı

(Bastarafi 6 ncı sayfada)

Arada söyleyim ki, çiçek mikrobu nun vücuda sirayeti için kabukların yapağına değmesi kâfi değildir. Ya ne tes borularına geçmesi; yahud da deride bir çizik bulunması lazımdır. Bizim mer'alarımızda pek çok görülen diken ve pıtraklar koyunların vücudunda çi zik ve sıyrıklara sebep olduğundan, bunlar bir salgın vukuunda hastalığın sirayetini kolaylaştırıyorlar. Bu diken ve pıtrakların yapağı da ne kadar berba d ettiğini söylemek fazladır. Geniş mer'aları bu otlardan ayıklamak ne kadar güç olsa da buna düşman

kesilecek çobanların ve çiftçilerin elinden gelmeyecek bir şey değildir. «Almanyada bizdeki gibi tabii mer'alar olmakla beraber, her çobanın sopası u cunda bir demir vardır. Çoban rastladığı her yabani otu bu demirle kesip atmaya âdet edinmiştir.» Bizde de her çoban ilkbaharda bu tedbiri, sonbaharda da yapmayı âdet ederlerse muhakkak ki çok faydası görülür.

Çiçek hastalığına yakalanan koyun lar bir daha çiçeğe yakalanmazlar. Şu kadar var ki, o yıl bunların pek çoğu kuzularını atarlar. Yapağıları kel-kel döküldüğü için az ve fena olur.

Keza sütleri de yavan ve az olur. Binaenaleyh her koyuncunun gayesi hastalığı gelince atlatmak; değil, sürü ye getirmemek olmalıdır.

Gerçi çiçek hastalığının olduktan sonra da geçiren bir ilacı (Seromu) vardır. Fakat bu öteki gibi yüzde yüz koruyucu değil, ancak yüzde elli kurtarıcıdır.

Hülâsa çiçek hastalığı memleketimiz koyunculunun her yıl zarar gördüğü âfetlerden biridir. Bütün vahameti ne tehlikesine karşılık; aşı gibi kolay bir çaresi de bulunduğunu bilerek, hiç bir vakit bu tedbiri ihmal etmemelidir.

Tatıman

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlardır:

İstanbul cihetindekiler:
Alemdarda: (Esad), Aksarayda: (Ziya Nuri), Şehzadebaşında: (İ. Halli), Eminönünde: (Hasan Hüdüsi), Beyazıdda: (Asador), Fatihde: (Vitali), Bakırköyünde: (Merkez), Eyübdde: (Arif Beşir).

Beyoğlu cihetindekiler:
İstiklal caddesinde: (Kanzuk), Tepebaşında: (Kinyoli), Taksimde: (Taksim), Tarlabaşında: (Nihad), Kurtuluşta: (Necdet), Beşiktaşta: (Vidin).

Boğaziçi, Kadıköy ve Adalardakiler:
Kadıköyünde: (Yeni Moda, Merkez), Üsküdarıda: (Ömer Kenan, Sarıyerde: (Nuri), Adalarda: (Şinasi Rıza).

Ankara borsası

Açılış - Kapanış fiatları 16 - 12 - 939

ÇEKLER

	Açılış-Kapanış	
Lordra	1 Sterlin	5.2375
New-York	100 Dolar	130.36
Paris	100 Frank	2.9120
Milano	100 Liret	6.7375
Cenevre	100 İsviçre Fr.	29.425
Mmsterdam	100 Florin	69.2520
Berlin	100 Rayışmark	—
Brüksel	100 Belga	21.6425
Atina	100 Drahmi	0.97
Sofya	100 Leva	1.6025
Prag	100 Çek kronu	—
Madrid	100 Peçeta	13.605
Varşova	100 Zloti	—
Budapeşte	100 Pengö	23.8075
Bükres	100 Ley	0.97
Belgrad	100 Dinar	3.175
Yokohama	100 Yen	31.34
Stokholm	100 İsveç Kr.	31.0675
Moskova	100 Ruble	—

Esham ve tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

Son Posta

Yevmi, Siyasi, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25
İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aiddir.

ABONE FİATLARI

	1 Sene Kr.	6 Ay Kr.	3 Ay Kr.	1 Ay Kr.
TÜRKİYE	1400	750	400	150
YUNANİSTAN	2340	1220	710	270
ECNEBİ	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevap için mektuplara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lazımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul
Telgraf : Son Posta
Telefon : 20203

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 numarada 'ergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

60.000 Lira

10 Lira

Bir haftalık radyo programımızın devamı

Ankara Radyosu

DALGA UZUNLUĞU

1648 m. 182 Kcs. 120 Kw.
T.A.Q. 19,74 m. 15195 Kcs. 20 Kw.
T.A.P. 31,79 m. 9465 Kcs. 20 Kw.

PERŞEMBE 21/12/1939

12.30: Program, ve memleket saat ayarı.
12.35: Ajans ve meteoroloji haberleri. 12.50: Türk müziği: Halk türkülleri ve oyun havaları. Okuyanlar: Sadi Hoşses, Mefharet Sağnak. Çalanlar: Sadi Yaver Ataman. 13.30: Konuşma (Kadın saati). 13.45 - 14: Müzik: Hafif müzik (Pl.) 18: Program. 18.05: Memleket saat ayarı, Ajans ve meteoroloji haberleri. 18.25: Müzik: Radyo Caz Orkestrası. 19: Konuşma. 19.15: Türk müziği: Çalanlar: Fahre Fersan, Vecihe, Cevdet Çağla, İzzettin Ökte. 1 - Okuyan: Melek Tokgöz. 1 - Rast seheri. 2 - Lemli - Rast şarkı: (Sazın gibi sinem dahil). 3 - Sadi - Segâh şarkı: (Ruhumda ölen nağmede). 4 - Mustafa Nafiz. Suzinâk şarkı: (Sensiz bu sabah). 5 - Neyzen Burhan - Suzinâk şarkı: (Hayli demidir). 2 - Okuyan: Necmi Rıza Ahlskan. 1 - Arif Bey - Suzinâk şarkı: (Bir dil ki estiri gam olur). 2 - Rahmi Bey - Kürdillhicazkâr şarkı: (Düşer mi şanına). 4 - Suphi Ziya - Kürdillhicazkâr şarkı: (Bir gamlı hazan seherinde). 3 - Okuyan: Semahat Özdenes, 1 - Mahmud Celâlettin Pş. - Kar. çiğâr şarkı: (Vah meyus visalindir). 2 - Sel. Pınar - Kürdillhicazkâr şarkı: (Aşkınla yanan kalbime). 3 - Rahmi Bey - Kürdillhi - cazkâr şarkı: (Mahrumu sevim). 4 - Kürdillhicazkâr şarkı: (Gönlümü başka emellerle). 20.15: Konuşma (Bibliyografya saati). 20.30: Türk müziği: Fasil Heyetli. 21.15: Müzik: Küçük orkestra (Şef: Necib Aşkın). 1 - Ludwig Siede: Sigaralı kız, Demersse - mann: Aranjuez'de bir bayram. 3 - Becce: Rüya (Keman için). 4 - Jos. Surauss: Köy kurlangçları. 5 - Fried Walter: Eski tarzda uvertür. 6 - Helnz Link: Entermazzo. 7 - Scherapow: Pavlova (Ağır vals). 8 - Rebl - kof: Vals. 22: Memleket saat ayarı, Ajans haberleri; Ziraat, Esham - Tahvilât, Kam - biyo - Nukut Borsası (Fiat.) 22.20: Müzik Küçük orkestra (Yukardaki programın devamı). 22.35: Müzik: Opera aryaları (Pl.) 23: Müzik Cazband (Pl.) 23.25 - 23.30: Yarınki program, ve kapanış.

Hergün yalnız kısa dalga 31,7 m. 9465 kc/s postamızla neşredilmekte olan yabancı dilde haberler saatleri aşağıda gösterilmiştir:

İranca > Saat 13,00 ve 18,45 de
Arapça > 13,15 ve 19,45 de
Fransızca > 13,45 ve 20,15 de

Bir doktorun günlük notlarından

Yarım baş ve diş Ağrıları

Yarım baş ağrıları ve kulak ağrıları sebebi ve vaziyet kolay kolay izah edilemiyorsa mutlak dişleri hatıra getirmek lazımdır. Bazan akıl dişlerinin geç olarak zohuru birçok sıkıntılara sebep olur. Bazan dişlerdeki çürüklükler bütün bu ızdırlara bais olur. Hastaların bir çoğu o zamana kadar dişlerinden asla zahmetli olmadıklarını ve dişlerinde hiç bir hastalık olmadığını iddia ederler. Zahiren hakikaten böyledir. Bu gibi vaziyetlerde şüphesiz diş mütehassuslarının esaslı tedkik ve muayenesi meseleyi halleder. Fakat böyle şüpheli vak'alarda şimdiki en çok ve en sür'atli bir teşhis vasıtası olarak tatbik edilen genenin rönt. genini bir an evvel yaptırarak lazımdır. Hasta olan tarafın alt veya üst dişlerinin röntgeni alınmca gizli kalabilen diş çürükleri veyahud dişlerin köklerinin de mevcut olan hastalıklar ve sair derhal görülür ve ona göre tedbir alınır tedaviye müsaraat edilir.

Cevab istiyen okuyucularımızın postu pulu yollamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mükabelesiz kalabilir.

DOYÇ ORIENT BANK

Dresdner Bank Şubesi
Merkezi: Berlin

Türkiye şubeleri:

Galata - İstanbul - İzmir
Deposu: İst. Tütün Gümrüğü

★ Her türlü banka işi ★

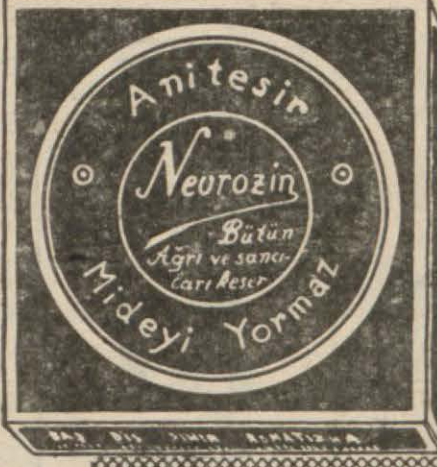
GRİPİN

Baş, Diş, Nezle, Grip, Romatizma

Nevralji, Kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser İcabında günde 3 kaşe alınabilir.

Her yerde pullu kutuları ısrarla isteyiniz.

ANİ TESİR

BAŞ, DİŞ, NEZLE, GRİP
ROMATİZMA, SOĞUK
ALGINLIĞI, KIRIKLIK
ve bütün ağrılarını derhal keser
Lüzumunda günde 3 kaşe alınabilir.

İlk gözü kumuarayı bankaya götürürken duyduğunuz sevinç ilk mahsulü ta-
ırken duyduğunuz sevinçten çok daha tatlıdır.
Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası para biriktirenlere her yıl kur'a ile
8.800 Lira ikramiye veriyor.
Para biriktirenlerin zengin olabilmelerine.
Keşifler 1 Eylül, 1 Birincikanun, 1 Mart, 1 Haziran tarihlerindedir.

İkramiyelerin listesi:

4 tane 1,000 Lira	
4 » 500 »	
4 » 250 »	
40 » 100 »	
100 » 50 »	
120 » 40 »	
160 » 20 »	

Kur'aya ancak 50 lira biriktirmiş insanlar girebilir. Hesablarındaki paralar bir
ene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenler ikramiyelerini % 20 fazlasıyla alırlar.

Türkiye Cumhuriyeti

ZİRAAT BANKASI

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Levazım Amirliği Satınalma Komisyonundan:

Miktarı	Cinsi	Muhammen fiatı	İk teminat	Cumartesi	Saat
		Lira	Lira		
500	Erat batta- niyesi	4000	300	Açık 23/12/939	11
300	Erat kilimi	1050	81		12
1 — Teşkilât ihtiyacı için yukarıda gösterilen iki kalem eşya açık eksiltmeye çıkarıl- mıştır.					
2 — Şartname ve nümuneleri komisyonda görülebilir.					
3 — İsteklilerin gün ve saatinde hizalarında miktarı gösterilen teminat makbuzlarıyla kanunî vesikalarını hâmlen Galata Gümrük caddesi Veli Alemdar hanı ikinci kattaki komisyona gelmeleri. «10078»					

Asipin Kenan

Sizi; SOĞUKTAN, NEZLEDEN, GRİPTEN, BAŞ, DİŞ ve
bütün ağrılardan ve kırıklıklardan koruyacak ilaçtır.

BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Tamamen tediyeye edilmiş sermayesi:
700.000.000 İtalyan Lirati

Merkezi : MILANO

Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra
ve New-York'ta Şubeleri vardır.

Hariçteki Bankalarımız:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
(France) Paris, Marseille, Toulouse, Nice,
Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juan-
les - Pins, Villefranche - sur - Mer, Casab-
lanca (Maroc).

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E RO-
MENA: Bucarest, Arad, Braila, Brasov, Cluj,
Costanza, Galaz, Sibiu, Timișoara.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E
BULGARA, Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA PER
L'EGITTO, Alexandria d'Egypte, Elkahire,
Port - Said.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E
GRECA, At'na, Pire, Selânik.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
TRUST COMPANY, Philadelphia.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA
TRUST COMPANY - New-York.

Müşterek Bankalar

Banque Française et Italienne pour l'ame-
rique du sud, Paris.

Argentine: Buenos-Aires, Rosario d.
Santa Fé.

BRESILY'da: Sao-Paulo ve başlıca şehir-
lerinde şubeler.

CHİLİ'de: Santiago, Valparaiso.

COLOMBIA'da: Bogota, Barranquilla, Me-
delin.

URUGUAY'da: Montevideo.

BANCA DELLA SVIZZERA ITALIANA:
Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno,
Zurich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - ITALIANA S. A.
Peşte ve başlıca şehirlerde Şubeleri;

HRVATSKA BANK D. D.
Zagreb, Susak.

BANCA ITALIANO - LIMA
Lima (Perou) da başlıca şehirlerde Şube-
leri:

BANCA ITALIANO - GUAYAQUIL
Guayaquil.

İstanbul Merkezi:
Galata, Voyvoda Caddesi, Karaköy Palası
Telefon 44845.

İstanbul Bürosu:
Alalemciler Hanı, Telefon 22900 /3/11/12/15

Beyoğlu Bürosu:
İstiklal Caddesi No. 247. Telefon: 41046.

Kasalar icar: İtalya ve Macaristan için
ve Touristique çekleri ve B. C. I. TRAVEL-
LER'S çekleri.

Vatansever her Türk gencinin
okuması icab eden kitap

Büyük Türkiye

Yazar: ORHAN CONKER

Toptan satış yeri: Akba, Ankara
Fiatı 150 kuruş. Sipariş bedeli
peşin gönderilmelidir.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimil

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında faz-
laca miktarda ilân yaptıracaklar
ayrıca tenzillâtı tarifemizden istifade
edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek
sayfa ilânlar için ayrı bir tarife derpiş
edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilânlarına aid
işler için şu adrese müracaat edil-
melidir.

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Sabah, öğle ve akşam Her yemekten sonra mutlaka günde 3 defa dişleri niçin temizlemek lâzımdır? Çünkü unutmayınız ki:

Bakımsızlıktan çürüyen dişlerin ba-
demcik, kızamık, enfloenza, ve hattâ za-
türriye yol açtıkları, iltihab yapan diş
etleriyle köklerinde mide humması, apand-
isit, nevrasteni, sıtma ve romatizma
yaptığı fennen anlaşılmıştır. Temiz ağız
ve sağlam dişler umumî vücut sağlığının
en birinci şartı olmuştur. Binaenaleyh
dişlerinizi her gün - lâakal 3 defa - (Rad-
yolin) diş macunıyla fırçalayarak sıhhati-
nizi garanti edebilirsiniz. Bu suretle mik-
robları imha ederek dişerinizi korumuş
olursunuz.

RADYOLIN

Bütün tehlikelere karşı sıhhatinizi koru.
Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa
dişlerinizi fırçalayınız.

Hersene aldığımız ve beğendiğimiz SAATLİ

Maarif Duvar Takvimi

Bu yıl daha mükemmel bir surette çıktı

Fakat aldanmamak ve yerine başka takvim almamak için

Maarif Takvimi

Adına bilhassa dikkat etmelidir.

MAARİF Takvimindeki yazılardan bazıları:

Takvime dair her türlü malûmat, vakitler, mevsimler, fırtınalar, hava de-
ğişimleri, güneşin burçlara tahavvülleri.

Arabi, rumî aylar, bayramlar, millî günler ve tatil günleri.

Günlerin tarihi; Mühim dünya tarihleri, Türk tarihi ve inkılâp tarihi.

Faydalı sözler ve darbimeseller...

366 güzel hikâyeler ve lâtifeler 366 mâniler ve bir çok lüzumlu ve
faydalı bilgiler...

Bu eşsiz ve emsalsiz takvimin merkezi: İstanbul Maarif Kitaphanesidir.
Aldanmamak için bilhassa: MAARİF TAKVİMİ adına dikkat etmelidir.

HACI BEKİR

Şeker, Lokum, Reçel, ve Tahan Helvası
Dünyanın her köşesine nam vermiştir.

ALİ MUHİDDİN HACI BEKİR

Merkezi: Bahçekapı, Şubeleri: Beyoğlu, Karaköy, Kadıköy
Ticarethanemiz Pazar günleri açıktır.

İstanbul Üniversitesi A. E. P. Komisyonundan:

	Beher takımın Muhammen bedeli	Muvakkat teminat Lira	Lira
230 takım erkek elbisesi ve kasket	22 :		
71 takım kadın müstahdemler için etek ceket	16 :		485

1 — İstanbul Üniversitesi müstahdemleri için yaptırılacak elbiseler 28/12/939 Per-
embe günü saat 15 de kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.

2 — Kumaş ve kullanılacak harç nümunelerle şartnamesi her gün Rektörlükte gö-
rülür.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuzunu ve 939 Ticaret Odası vesikasını ve bu
gibi işler yaptırma dair resmi dairelerin birinden son iki sene zarfında alınmış ve -
sıkların havi teklif mektublarını ihaleden bir saat evvel Rektörlüğe vermiş olmaları
lâzımdır. «10291»

Her Çeşit

OYUN KÂĞITLARI

Toptan ve Perakende

Satış Yeri:

Yani Postane Karşısı KIZILAYHAN

Doktor. İ. Zati Öğet

Belediye karşısındaki muayeneha-
nesinde öğleden sonra hastalarını
kabul eder.

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emec

SAHİPLERİ: S. Ragıp EMEC
A. Ekrem UŞARLIGİL